…РАДАЙ …НДИДАДУУД

…Верховно Совсдэй һунгалтада бэлдэлгэ со…эрэ тоодо манай республикын ажалшадай, по… ажалай ехэ дэбжэлтын оршон байдалда …а. Совет арад арбан нэгэдэхи табан жэлэй … түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргээ. Рес… промышленна предприятинуудай коллекти…лхэдэ, продукци худалдаха түсэбтэ даабаря …адаа. Колхоз, совхозуудгай хүдөө ажа…ци гүрэндэ худалдаха түсэбүүдээ урагша…үүлһэн байна.

…оллективүүд һунгалтын урда тээхи хамтын …ээрэ гүрэнэйнгөө засагай дээдын зургаанда …, басагадаа дэбжүүлхэ зуураа КПСС-эй ЦК…н (1983 он) Пленумэй, СССР-эй Верховно …ахи сессиин шиидхэбэринүүдые, КПСС-эй …альна секретарь, СССР-эй Верховно Со…иумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Ю. В. Андроповой …ба тобшололнуудые бодото дээрэнь бэелүүл…адай ажахын бүхы һалбаринуудта гурим ба …руулан, Эхэ оронойнгоо экономико ба бэеэ …сые саашадань улам бэхижүүлхээр бэлэн …рхэйлнэ.

…үд һунгалтын урда тээхи суглаанууд дээрэ …н нэгэдэхи зарлалай Верховно Соведэй депу…дидадуудаар Коммунис партиин, совет гүрэ…лэгшэдые нэн түрүүн нэрлэһэн байна. Ажал…о коллективүүд КПСС-эй ЦК-гай Генеральна …ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй …нүхэр Ю. В. Андроповые үндэр дэбжэлтэ…адта кандидадаар дэбжүүлээ. Тингэжэ манай …ти болон правительстваа нягтаар тойрон …тиингаа ябуулдаг ленинскэ хараа шугамые …ижэжэ байдагаа тодоор гэршэлбэ.

…манай ажалшад депутадуудта кандидадуу…доо мэргэжэлтэй хүнүүдые, эхэнэрнүүд ба …алуушуулые, коммунистнууд ба партиинабэ… нэрлэбэ.

…н Ленинэй орденто локомотив-вагон заһа…водой коллектив һунгалтын урда тээхи суг… дизельнэ цехэй слесарьнуудай бригадир …евич Родьевые гүрэн түрынгөө засагай дээ…й депутадта кандидадаар дэбжүүлһэн байна. …олаевич Родьев 30 жэлэй саада тээ заводой … ороһон юм. Заводой дизельнэ цехтэ ажал… 22 жэл болобо. Энэ хугасаа соо слесарсэр …аа Ю. Н. Родьев ажалдаа эрхим амжалта…пан байна. Тэрэ ажалдаа харюусалга ехэ…хы ёһоор хандадаг дээрэһээ уралан нари…алан зохёолгын талаар олон дурадхалнуу…а, үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэн габьяатай. …э слесарь «Буряадай АССР-эй габьяата …үулагша» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүр…дэхи, арбадахи табан жэлнүүдэй туршада …в ажалдаа эрхим амжалтануудые туйлаһа… «Шэн габьяата ажалай түлөө, В. И. Лени… 100 жэлэй ойдо» гэһэн медаляар, «Хүн…эг» орденоор шагнагданхай. Юрий Николае…лэн гаргадаг бүхы продукциинаа эрхим ша…шаадаг юм.

…гээрээ алдаршаһан, коллектив соогоо хүн… хүдэлмэришэдэй нэгэн, алдарта хүдэлмэ…ёһотой түлөөлэгшэ Ю. Н. Родьевые СССР-…Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэг…йшаалтай, түнзэгы удхатайл даа.

…районой XX партсъездын нэрэмжэтэ колхо…үүд СССР-эй Верховно Соведэй депутадта …колхозойнгоо эрхим һаалишан Зинаида Цы…ковае нэрлээ.

…ыбановна нютагайнгаа һургуулиин арбадахи …энэй удаа түрэл колхоздоо һаалишанаар …лһэн намтартай. Тэрэ 1960 онһоо хойшо …ажаллаха үедөө габшагай ажалаараа ган…соогоо бэшэ, мүн бүхы район дотороо суур… Арадай депутадта кандидат нүхэр Гылыко…дэхи табан жэлэй гурбан жэлэй түсэбые …үүргээ.

…бановна ажалдаа үндэр амжалтануудые туй…үлөө Ажалай Алдар Солын III шатын орде…анхай. «Буряадай АССР-эй габьяата мал…үндэтэ нэрэ зэргэтэй. Колхозой эрхим һаа…дээрээ бусадта үльгэр жэшээ харуулхаһаа … хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадана. …ва арадай депутадуудай районно Соведэй … ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай …н юм. Һаалишан, юрын буряад эхэнэр …новна Гылыковагай СССР оронойнгоо за…зургаанай депутадта кандидадаар дэбжүү… республикымнай ажалшад үргэнөөр дэм…

…ушан, РСФСР-эй арадай артист Дугаржап …шиевые мэдэхэгүй хүн республика доторнай …ха. «Дугаржап Дашиев дуулана» гэжэ ра…ин сценэ дээрэһээ соносхоходонь, хүн зон …ангяар шагнадаг. Тэрэ Буряадай Ленинэй … болон баледэй академическэ театрай сценэ …еска оперонуудай гол рольнуудые эрхимээр …гөө түлөө, мүн 1981—1982 онуудта бэе…ертнэ программын түлөө РСФСР-эй М. И. …мжэтэ Гүрэнэй шангай лауреадай хүндэтэ …ингэрэгшэ жалдэ хүртэһэн байна.

…ев нийтын хүдэлмэридэ хододоо эдэбхи…адаг. Партиин XXVI съездын делегадаар …юм. Тэрэ Бүхэроссиин театральна бүлгэмэй …лениин түрүүлэгшэ, арад зоной дунда со…урын туйлалтануудые тайлбарилха хүндэтэ

…нээ Буряадай Ленинэй орденто оперо болон …мическэ театрай, Улаан-Үдын хүгжэмэй …лон бусад коллективүүд Дугаржап Цырe…вые Советскэ һунгуулиин 517-дохи округ… Верховно Соведэй депутадта кандидадаар … дэбжүүлээ.

…эрэй районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой … П. Калашников, «Улан-Удэтрансстрой» …эхи СМП-гэй модошо дархашуулай бригa…данов, Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ … комбинадай нэхэгшэ Н. Г. Гладких, Зэ…-молибденэй комбинадай директор М. И. …ан-Үдын районой «Маяк» колхозой ахамад …А. Денисова, Кабанскын районой Хандалын …низатор Н. И. Калашников, Хориин райо…совхозой ахалагша хонишон Д. Ж. Дондо…й обкомой нэгэдэхи секретарь А. М. Беля…сад нүхэдые Верховно Соведэй депутадта …р арад зомнай дэбжүүлээ.

…тигэл найдалыень эрхим хүбүүд, басагад…ажалаараа, эдэбхи хэшээлээрээ харюулхал

…МАЛ АЖАЛ-
…нүхала һалбари

…БАЛГАЯА ТҮГЭСХЭХЭНЬ

…вхозой аха… Валентина …вагай даадаг …ктив эрхим …а. Эндэ Ва…нагай нүхэр …нич Аюров …оноор ажал…аһаар хү…ария Гени… Нимасу …данова, Бу… Цыбиков гэг…ан ажалдаа …ар хандана. …алдагша бри… 100 эхэ хо…3 хурьга аба…олтогүй түл…ан юм. Тии… хонишон хо… мастерай …слодо хүртэ…һэн юм. Байгша ондо түрүү хонишон нёдондоной-хиһоо бага бэшэ амжалта туйлахаар шиидэнхэй. Мүнөө эндэхи бригадын коллектив 100 эхэ хонин бүриһөө 94 хурьга абаад байна гэхэ гү, али 532 эхэ хониһоо 500 хурьга түлжүүлнэ.

Түрүү бригадатай мүрысэдэг Цыпилма Дамбаевна Дамбаевагай даадаг отарада ажаллагшад баһал урагшатай. Мүнөө эндэхи хонишод 100 эхэ хонин бүриһөө 82 хурьга абаад, гарза хоролтогүй тэнжээнэ. Мүнөө эдэ хоёр бригадын коллективүүд хараалһан зорилгоёо заабол бэелүүлхээр эрмэлзэнхэй.

Л. ЛУГОВСКОЙ.

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ,
БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНУУДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 26 (16549) | 1984 оной февралиин 1, среда | Сэн 3 мүнгэн.

1984 МАРТЫН 4 *СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта*

НЭГЭН ҺАНАЛАЙ ОРШОНДО

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭИ ДЕПУТАДУУДТА КАНДИДАДУУДЫЕ БҮРИДХЭЛДЭ АБАЛГА ҮРГЭЛЖЭЛҺӨӨР

Парти болон арадай эбдэршэгүй нэгэдэлэй, нэгэн һанал бодолой оршондо орон доторнай һунгуулиин окружной комиссинуудай заседанинууд үнгэржэ байна. Тэдэ заседанинууд дээрэ Эхэ оронoймнай эрхим хүбүүд, басагад— СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудые бүридхэлдэ абалга үргэлжэлһөөр.

Московско областиин Люберецкэ һунгуулиин округой һунгуулиин окружной комисси СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй соёлой министр **Петр Нилович Демичевые** бүридхэлдэ абаба.

Красноярскын Ленинскэ һунгуулиин округой һунгуулиин окружной комиссиин заседани дээрэ СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь **Владимир Иванович Долгих** бүридхэлдэ абтаба.

Волгоградска һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадаар һунгуулиин окружной комиссиин заседани дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо **Василий Васильевич Кузнецов** бүридхэлдэ абтаба.

СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадаар Калининска һунгуулиин округһоо һунгуулиин окружной комисси заседани дээрээ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь **Борис Николаевич Пономаревые** бүридхэлдэ абаха гэһэн шиидхэбэри гаргаба.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, СССР-эй Гүрэнэй аюулгүйе сахиха комитедэй түрүүлэгшэ **Виктор Михайлович Чебриковые** Сухумско-Ленинскэ һунгуулиин округой һунгуулиин окружной комисси СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадаар бүридхэлдэ абаһан байна.

Грузиин ниислэл хотодо һунгуулиин окружной комиссиин заседани дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, Грузиин Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь **Эдуард Амвросиевич Шеварднадзе** Тбилисско-Ленинскэ һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадаар бүридхэлдэ абтаа.

Краснодарай һунгуулиин округой һунгуулиин окружной комисси СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй ЦК-гай секретарь **Михаил Васильевич Зимянинние** бүридхэлдэ абаха гэжэ тогтоол гаргаа.

Кинешемскэ һунгуулиин округой (Ивановска область) һунгуулиин окружной комисси заседани дээрээ СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй ЦК-гай секретарь **Иван Васильевич Капитоновые** бүридхэлдэ абаха гэжэ тогтообо.

Томскын һунгуулиин округто СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар окружной комиссиин заседани дээрэ КПСС-эй ЦК-гай секретарь **Егор Кузьмич Лигачев** бүридхэлдэ абтаһан байна.

Окружной һунгуулиин комиссиин заседани Армениин ССР-эй Ленинакан хотодо боложо үнгэрбэ. Ленинаканско-Центральна һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй ЦК-гай секретарь **Константин Викторович Русаков** бүридхэлдэ абтаба.

Свердловскдо Чкаловска һунгуулиин округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй депутадта кандидадаар КПСС-эй ЦК-гай секретарь **Николай Иванович Рыжков** бүридхэлдэ абтаа.

СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэһэн Московско областиин «Электросталь» заводой булад хайлуулагша СССР-эй Гүрэнэй шангай лауреат **Анатолий Романович Коротеньков**, Ивановска шубуунай фабрикын бригадир Социалис Ажалай Герой **Ангелина Петровна Харламова**, Ташкентын бүд нэхэлгын комбинадай нэхэгшэ **Карамат Хакимовна Якубаева**, Тбилисиин электровоз байгуулдаг заводой электро-хабсаргагшадай бригадир **Гурам Арчилович Метонидзе**, Литвагай «Ширвинта» колхозой гахай үсхэбэрилгын комплексын оператор Социалис Ажалай Герой **Валерия Ионовна Нарбунтене**, Молдавиин «Нистру» колхозой тамхи ургуулдаг бригадын бригадир Социалис Ажалай Герой **Илья Михайлович Булат** гэгшэд бүридхэлдэ абтабад.

Һунгуулиин окружной комиссинуудай заседанинууд дээрэ СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэһэн Ригын ВЭФ гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй хүдэлмэришэн **Галина Михайловна Гринева**, Киргизэй камвольно-сэмбын комбинадай утаһа ээрэгшэ **Турсунбюбю Мамыткановна Нурманбетова**, «Таджикхимстрой» трестын барилгын 33-дахи управлениин хабсаргагшадай бригадир **Сандмахмуд Рахмонов**, «Наирит» гэжэ научно-үйлэдбэриин нэгэдэлэй (Армениин ССР) ахалагша аппаратчик **Генрик Самбатович Хачатрян**, Туркмениин «Тезе ел» колхозой гэшүүн **Огулдженнет Сопыевна Кулова**, Таллинай экскаваторнуудай заводой токарьнуудай бригадир Социалис Ажалай Герой **Валерий Рихардович Лийва** болон бусад бүридхэлдэ абтаһан байна.

(ТАСС).

ИСКУССТВЫН ЭРХИМ ТҮЛӨӨЛЭГШЭ

КПСС-эй обкомой Политическэ гэгээрэлэй байшан соо Улаан-Үдэ хотын Советскэ районой ажалша коллективүүдэй, нийтын эмхинүүдэй түлөөлэгшэд сугларжа, һунгалтын урда тээхи окружной зүблөө үнгэргэбэ.

— Манай ороной ажалшадай дэбжүүлһэн СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудые һунгуулиин окружной комиссинууд бүридхэлдэ абажа эхилбэ. СССР-эй арбан нэгэдэхи зарлалай Верховно Соведэй болохоёо байгаа һунгалтын кампани КПСС-эй Центральна Комитедэй декабриин (1983 он) Пленумэй, СССР-эй Верховно Соведэй юһэдэхи сессиин шиидхэбэринүүдые манай совет арадай бэелүүлжэ байһан үе сагта үнгэрхэнь гээшэ. Коммунистнуудай болон партийнабэшэ хүнүүдэй эбдэршэгүй нэгэдэлые улам батадхан харуулха һунгалтын үдэрые Улаан-Үдын Советскэ районой ажалшад ехэ бэлэгүүдтэйгээр угтаха байһанаа элирхэйлнэ,— гэжэ КПСС-эй Советскэ райкомой нэгэдэхи секретарь В. Н. Башкеев, һунгагшадай окружной зүблөө нээхэдээ хэлэбэ.

Буряадай гүрэнэй Ленинэй орденто оперо болон баледэй академическэ театрай, Буряадай гүрэнэй Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ «Хүндэлэлэй Тэмдэгэй» орденто багшанарай институдай, Улаан-Үдын хүгжэмэй училищиин хүдэлмэрилэгшэд, профессорнүүд, багшанар, артистнууд, студентнүүд болон алба хаагшадай зүгһөө СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадта кандидадаар РСФСР-эй арадай артист, РСФСР-эй М. И. Глинкын нэрэмжэтэ Гүрэнэй шангай лауреат Дугаржап Цыренович Дашиев нэгэн һаналтайгаар дэбжүүлэгдээ.

Дурсагдагша коллективүүдэй дэбжүүлһэн депутадта кандидадые Улаан-Үдын Советскэ районой предприятинууд, организацинууд, эмхи зургаануудай коллективүүдтэ болоһон хамтын суглаануудта хабаадагшад бүримүһэн дэмжэжэ байһанаа мэдүүлээ.

Окружной зүблөөн дээрэ Буряадай гүрэнэй Ленинэй орденто оперо болон баледэй академическэ театрай дуушан, РСФСР-эй арадай артист Л. П. Левченко үгэ хэлэхэдээ, РСФСР-эй арадай артист Д. Ц. Дашиев хонгёо һайхан хоолойгоороо Зүүн Сибириин болон Аласа Дурна зүгэй арадуудай дунда мэдээжэ болоһоор үниинэй юм. Зэдын районой «Улаан Тори» колхозой гэшүүн ябаһан Дугаржап Дашиев анхан түрүүн «Байгал» ансамбльда дуушан боложо абтаа һэн. Тэрэнэй һүүлээр консерватори дүүргэжэ, оперно дуушан болоһон намтартай. Арад түмэнлөө үнэн сэхээр алба хэжэ ябаһан Д. Ц. Дашиев РСФСР-эй арадай артист, РСФСР-эй М. И. Глинкын нэрэмжэтэ Гүрэнэй шангай лауреат, КПСС-эй XXVI съездын делегат болоһон байха юм. Манай коллективэй зүгһөө депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн нүхэр Д. Ц. Дашиевай кандидатурые дэмжэхыетнай уряалнаб гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Удаань Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой фрезеровщик, Ажалай Алдар Солын орденто А. И. Иванов, хүгжэмэй училищиин багша, партийна организациин секретарь А. Г. Балдаева, «Туяана» гэжэ оёдолой үйлэдбэриин нэгэдэлэй генеральна директор В. Л. Савельев, Улаан-Үдын авиапредприятиин «ИЛ-14» самолёдой бортмеханик, Ажалай Алдар Солын орденто Д-С. Д-Н. Цыбиктаров, Улаан-Үдын горпромторгын «Ткань» магазинай ахалагша наймаалагша Т. В. Маликова, ВЛКСМ-эй Советскэ райкомой секретарь Б. Д. Банзаров гэгшэд ажалша коллективүүдэй шиидхэбэрине дэмжэхыень сугларагшадые уряалһан байна.

Зүблөөндэ хабаадагшад **Дугаржап Цыренович Дашиевые** Советскэ һунгуулиин 517-дохи округһоо СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй депутадаар һунгагдаха зүбшөөлөө үгэхыень гуйха гэһэн шиидхэбэри баталан абаба.

Һүүлээрнь СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадай этигэмжэтэ нюурнуудые зүблөөндэ хабаадагшад баталаа.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

Буряадай багшанарай институдта мүнөө жэлдэ түрүүшынхиеэ һунгаха студентнэр олон юм. Тиимэһээ эндэхи агитаторнууд гол анхаралаа залуу һунгагшадта хандуулна. Институдай агитпункт соо «Залуу һунгагшын булан» тон зохидоор, олоной анхарал татамаар түхеэрэгдэнхэй. Хуулиин наһанда һая хүрэһэн хүбүүд, басагад ниишэ ерэжэ, юристнүүд, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд болон багшанартай уулзажа, һонирхоһон асуудалнуудтаа дүүрэн харюу абадаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: институдай ахалагша багша А. И. Ощенко залуу һунгагшадта консультаци үгэжэ байна.

ҺААЛИШАД УРМАТАЙ

Үбэлжэлгын үедэ Прибайкалиин районой «Зырянский» совхозой һаалишад горитойхон амжалта туйлана. Жэшээлбэл, тус ажахын Ангырай һаалиин фермын коллектив үнгэрһэн январь һарада һү һаажа гүрэндэ худалдаха түсэбөө үлүүлхэһээ гадна бүхы продукцияа нэгэдэхи сортоор тушааһандаа ехэ урматай.

Районой мэдээжэ һаалишан Людмила Викторовна Корнакова энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 3200 килограмм һү абахаар хараалаа. Үниинэй һаалишан Тамара Элоян байгша ондо үнеэн бүхэнһөө 2600 килограмм һү һааха зорилготой юм. Тиихэдэ дүршэлтэй бэрхэ үхэршэд Павел Антонович Колмаков, Николай Николаевич Серков гэгшэд шахамалнуудайнгаа тус бүриин шэгнүүрые хоногой 1340 граммаар нэмээхэ уялга абанхай. Тобшолбол, үхэршэд үүсэлэгдэхээр шахагдажа байһан малайнгаа тус бүриин шэгнүүрые 360 килограммда хүргэжэ, гүрэндэ тушаахаар ажаллана. Харин һаалишадынь арбан нэгэдэхи табан жэлэйнгээ дүрбэдэхи жэлдэ һү үйлэдбэрилжэ гүрэндэ худалдаха түсэбөө декабриин 15-да сүм дүүргэхээр шиидэнхэй.

П. ХАЛТАНОВ.

ХОРИИН РАЙОНОЙ АЖАЛШАДАЙ 1984 оной
СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

КПСС-эй XXVI съездын, партиин ЦК-гай удаадахи Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, районой ажалшад 1983 оной түсэбтэ даабаринуудые абаһан социалис уялгануудаа һайн үрэ дүнгүүдтэйгээр дүүргэһэн байна.

Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд гүрэндэ таряа худалдаха түсэбөө 169, овощ —112, хартаабха —163, һү— 114, мяха — 104, нооһо — 100, үндэгэ 102 процент дүүргээ. Районой промышленна предприятинууд 10,5 миллион түхэригэй продукци худалдаа, ажалай бүтээсые 4,4 процентээр дээшэлүүлээ. Леспромхозуудай хүдэлмэришэд 636 мянган кубометр модо бэлэдхээ. Барилгашад 4,9 миллион түхэриг хэмжээтэй капитальна һомололго ашаглаа.

КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1983 он) Пленумэй, СССР-эй арбадахи зарлалай юһэдэхи сессиин шиидхэбэринүүдые, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ю. В. Андроповой үгын текст соо үгтэһэн гүнзэгы сэгнэлтэнүүдые, тобшололнуудые районой ажалшад халуунаар хүлеэн абаа.

Арадай ажахын түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө жэлэй түрүүшын үдэрнүүдһээ ажалайнгаа эршые шангадхажа, ажалай бүтээсые түсэбһөө гадуур нэгэ процентээр дээшэлүүлхэ, продукциин өөрын үные 0,5 процентээр нэмэжэ хямдаруулха, ажалай эмхидхэл ба журам улам нарижуулха гэһэн зорилгонуудые шиидхэн, районой ажалшад 1984 ондо бэелүүлэгдэхэ иимэ социалис уялгануудые абаа гэбэл:

Хүдөө ажахын талаар: энэ жэлдэ бүхыдөө 11240 мянган түхэригэй продукци үйлэдбэрилхэ гэхэ гү, али түсэбһөө гадуур 220 мянган түхэригэй продукци гаргаха, нёдондо жэлэйхитэй сасуулбал, бүхы продукциин хэмжээе 2 процентээр нэмээхэ, ажалай бүтээсые 1,5 процентээр дээшэлүүлхэ. Хүдөө ажахын продукциин өөрын үные 0,5 процентээр хямдаруулха. Жэлэй туршада гаргашалагдахаар түсэблэгдэһэн хэмжээнһээ түлишэ, цемент, электрын элшэ хүсэ 3 процентээр, барилгын материалнуудые — 4,5—5 процентээр, шэнгэн түлишэ 9 процентээр арьбалха.

Районой ажахынууд 29000 центнер мяха, 60400 центнер һү, 1910 центнер нооһо (сэбэр утаһаарнь тоолоходо), 3,5 миллион үндэгэ абажа, гүрэндөө 27900 центнер мяха, 51000 центнер һү, 1910 центнер нооһо (сэбэр утаһаарнь тоолоходо), 3,3 миллион үндэгэ тушааха зорилготой.

Үнеэн бүриһөө 1800 килограмм һү һаахаар, хонин бүриһөө 3,4 килограмм нооһо хайшалхаар, тахяа бүриһөө 180-һаа үсөөн бэшэ үндэгэ абахаар хараалагдана.

Мал һайнаар шахан таргалуулха хэрэг урагшатайгаар эмхидхэжэ, үхэрэй толгой бүриин шэгнүүрые 360 килограммда, хонидой —38 килограммда хүргэхэ зорилго табигдана.

Энэ жэлдэ 5500 тугал, 46000 хурьган, 315 унаган гэхэ гү, али зуун эхэ мал бүхэнһөө 85 тугал, 86 хурьган, 70 унаган абтахаар түсэблэгдэнэ. Жэлэй эсэстэ районой совхозууд бүхыдөө 18500 үхэртэй, тэрэ тоодо 5500 үнеэтэй, 118 мянган хонитой (тэрэ тоодо 57000 эхэ хонид), 1800 адуутай байха ёһотой.

Худалдагдаһан бүхы һүнэй 90-һээ доошо бэшэ процентнь нэгэдэхи сортын, тушаагдаһан малай 85 процентнь тарган болон дунда зэргын шадалтай байха.

Мал ажалда хамтын подрядай гурим нэбтэрүүлгэ саашадань үргэлжэлүүлхэ талаар таарамжатай хэмжээнүүдые бэелүүлхэ, мяхалиг ба һү үгэдэг үүлтэрэй малай тоо толгой олошоруулха, хонин ажалай, шубуу үсхэбэрилгын технологиие нарижуулха гэжэ шиидэгдээ.

Газар тарялангай талаар энэ жэлдэ орооһо таряа абалгые 30 мянган тоннодо, хартаабха — 1400 тоннодо, овощ — 1000 тоннодо хүргэжэ, 1000 тонно орооһо таряа, 300 тонно хартаабха, 530 тонно овощ, 320 тонно витаминтай гурил гүрэндэ худалдаха зорилго табигдаба. Гектар бүриһөө дунда зэргээр 12 центнер орооһо, 100 центнер хартаабха, 170 центнер овощ абтаха.

55400 тоннoһоо доошо бэшэ бүдүүн тэжээл бэлэдхэхэ, тэрэ тоодо 32500 тонно үбһэ, 45900 тонно шэмэтэ тэжээл, 400 тонно брикет ба гранул болгогдоһон тэжээл, 2200 тонно корнеплод бэлэдхэгдэхэ. Гектар бүриһөө дунда зэргээр 15 центнерһээ доошо бэшэ үбһэн хуряагдаха байна.

Тарялан болон сабшалангай үрэжэл дээшэлүүлхын түлэ 150 мянган тонно наг шэбхэ, 1500 тонно минеральна үтэгжүүлгэ газарай хүрьһэндэ оруулагдаха юм. Уһалалгын ханааб болон һубагуудые, гидротехническэ түхеэрэлгэнүүдые, газар уһалдаг техникэ саг соонь бэлэн болгохо. 3 миллион кубометр тошо халяан хүргэхэ ёһотой. Хоёр мянган гектар газар дээрэ культур-техническэ хүдэлмэри хэхэ. Хаялай, Тарбагатайн, Ааланай, Дээдэ-Тайлсын уһалууриин системэнүүд һэльбэн заһагдажа, ашаглалгада үгтэхэ байна.

Хабарай тарилгын хүдэлмэри тон богони болзорто шанартайгаар үнгэргэгдэхэ, тарилгын, паарай хойноһоо һайнаар харууһалха, ургаса эмхитэйгээр хуряан абаха хэмжээнүүд абтаха юм.

Техникэ болон материально-техническэ бусад нөөсэнүүдые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха. Газарай хүрьһэнэй үрэжэлые дээшэлүүлхэ зорилгоор, тусхай хэмжээнүүд абтаха байна. Хүдөө ажахын бүхы техникые саг соонь, һайн шанартайгаар заһабарилха.

Тариан ажалай, тэжээл бэлэдхэдэг бригадануудые хамтын подрядай гуримда оруулха, ажалай түрүү дүй дүршэлые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ хэрэгые эрхилхэ.

Промышленностиин талаар: 10787 мянган түхэригэй хэмжээтэй промышленна продукци худалдаха жэлэй түсэбые декабриин 25-да дүүргэхэ, даабариһаа гадуур 250 мянган түхэригэй продукци худалдаха. Арадай ажахыда түсэбһөө гадуур 2000 кубометр модо эльгээхэ, тиихэ зуураа, үнгэрһэн жэлэйхитэй сасуулбал, ажалай бүтээсые 3,5 процентээр дээшэлүүлхэ гэхэ гү, али ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ түсэбтэ даабарие 1,5 процентээр үлүүлэн дүүргэхэ. Продукциин өөрын үные 0,9 процентээр хямдаруулһанай ашаар түсэбһөө гадуур 108 мянган түхэригэй олзо оруулха. 70 мянган түхэригэй хэмжээнэй ашаг олзотой шэнэ техникэ болон технологи нэбтэрүүлгын эмхидхэлэй техническэ 15 хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэ, уралан нарижуулгын 20 дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлжэ, 50 мянган түхэригэй олзо оруулха зорилго табигдаба.

Материальна болон энергетикын арга боломжонуудые ашаг үрэтэйгээр хэрэглэхэ шэглэлтэй хүдэлмэриеэ үргэлжэлүүлхэ, жэлэй хэрэглэмжын хэмжээгээр 250 мянган квт.час электрын элшэ, 2,8 мянган тонно түлишэ, 2,5 процент автомашинын бензин, 3 процент дизельнэ түлишэ, 4,5 процент модон материалнуудые алмаха байна.

Энэ жэлдэ промышленна предприятинуудай хүсөөр районой совхозуудта 42 хоёр байратай гэр, 34 отарын дэргэдэхи участок, 37 бани баригдаха юм. Тиихэтээ хамта 2500 тонно үбһэ ба зеленко һурилхөөр, 1000 тонно модоной шэлбүүһэ, 1000 тонно набшаһата тэжээл, 80 мянган һургааг отолхоор түсэблэнэ.

Барилга хабсаралгын хүдэлмэриин жэлэй түсэбые декабриин 25-да дүүргэжэ, 250 мянган түхэригэй хэмжээтэй капитальна һомололгые нэмэжэ хэрэглэхэ. Ажалай бүтээсые 1983 онойхиһоо 2 процентээр дээшэлүүлхэ, ашаглалгада тушаагдаһан барилгын объектнүүдэй 90 процентынь «һайн», «эрхим һайн» гэһэн сэгнэлтэтэйгээр тушааха уялга абтаа.

Энэ жэлдэ хилээмэнэй завод, 18 байратай гэр, ажахын хэрэгсэлнүүдэй магазин, 140 һууритай хүүгэдэй саад, «Сельхозхимия» нэгэдэлэй, совхозуудай үйлэдбэриин объектнүүд ашаглалгада үгтэхэ юм.

Совхозуудай хүсөөр тус бүридөө хоёр байратай 20 гэр, үрэмдэмэл 5 худаг, хонинoй 9 байра болон үйлэдбэриин бэшэ объектнүүд баригдаха. Үдын совхоздо 140 һууритай хүүгэдэй саад, «Георгиевский», Хүлэй Хориин, Хасууртын совхозуудта һурагшадай ажалай ба амаралтын лагерь ашаглалгада үгтэхэ юм.

Социалис уялганууд ажалша коллективүүдтэ үргэнөөр зүбшөөгдөөд, 1984 оной январиин 14-дэ болоһон арадай ажахын түрүүшүүлэй районой зүблөөн дээрэ баталан абтаа.

ЭДЕЭ ХООЛОЙ ПРОГРАММА — БҮГЭДЭ АРАДАЙ ХЭРЭГ

БЭРХЭШЭЭЛНҮҮДЭЙ ХЭДЫ УШАРБАШЬЕ...

Буряадай Хүдөө ажахын эрдэм-шэнжэлгын институдай хүдэлмэрилэгшэ А. Б. Доржиевай бэшэhэн «Мал ажалые үргэлжэдэнь оньhожоруулха» гэhэн статья газетымнай hүүлшын номерто толилогдоо hэн. Статья соогоо тэрэ мүнөө үедэ hүнэй фермэнүүдые, комплекснуудые гүйсэд оньhожоруулха, автоматическа аргаар технологическа линидэ оруулха тухай сэнтэй дурадхалнуудые оруулhан байна. Мүнөө тэрэнэй хоёрдохи статьяхь томодхогдоhон, оньhожоруулагдаhан фермэнүүдтэ хайшан гээд тэжээл буйлуулха, тэрэнээ ямар аргаар малдаа тараан үгэхэ тухай хэлэгдэнэ.

Манай институдай хүдэлмэрилэгшэд hүүлэй жэлнүүдтэ тэжээл буйлуулдаг технологическа линии зохёохо түрүү онол арга дээрэ хүдэлжэ байна. Үрзанда, нёдондо бидэ Улаан-Үдэ хотын эрдэмтэд-биологуудтай хамта энэ талаар элдэбын туршалгануудые үнгэргөө hэмди. Эндэ юун гэжэ хэлэхэб гэхэдэ, СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай биологическа институдай, мүн республикын институдуудай биологиин кафедрануудай багшанар, эрдэмтэд мүнөө болотор тэжээлые энергетическэ талаар хайшан гээд шанаржуулха тухай нэгэшье туршалгые хээдүй байhандань халагламаар. Тиимэhээ Буряадай эрдэмтэд энэ шухала асуудалые шиидхэхээр болоо гэжэ hанагдана.

Мүнөө үедэ ниитын адууhа малай рацион тон hайнаар шанаржуулагдаhан гэхэ гү, али протеин, кальци, фосфор, каротин болон дабhаар гүйсэд тэгшэ хангагдаhан байха ёhотой. Инмэл ушарта үхэр малай, хони хурьгадай, гахай, поршоонхын ашаг шэмэнь дээшэлхэ ушартай ха юм. Энэ талаар колхоз, совхозуудай зооветмэргэжэлтэд хүдэлмэрөө ябуулха болоно.

Һүүлэй дүнгөөр эбэртэ бодо малай фермэнүүдэй оройдоол 13 процентнь оньhон аргаар тэжээлээ хубаарилан үгэнэ. Мүнөө сагта республика дотор малай байранууд тусхай табигдаhан проектын ёhоор баригдадаг болонхой. Манай Буряад ороной проектнэ организацинууд 25 жэлэй хугасаа соо оньhон түхеэрэлгээр үбhэ тэжээлээ тараажа үгэдэг малай байрануудай проектнүүдые зохёоно. Теэд энэ талаар мүртэй хүдэлмэри хэгдэнэгүй гэжэ сэхэ хэлэхээр. Тингээдшье республика жэл бүри тэжээл тараадаг КТУ-10, РММ-5 түхэлэй агрегадуудые олоор абажа, ажахынуудта хубаарилжа үгэнэ. Мүн лэ хаа хаанагүй тэжээл тараадаг стационарна түхеэрэлгэнүүдшье олоор тодхогдонхой. Эдэ бүхы техникые hаадгүйгөөр хүдэлгэхэ хэрэгтэ инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд сэхэ хабаатай. Мүнөө дээрээ эдэнэрэй гэмээр тиимэ юумэн үзэгдэнэгүй. Үшөөл олон фермэнүүдэй, бригаднуудай тэжээл ашадаг, буйлуулдаг, тараажа үгэдэг түхеэрэлгэнүүд хүдэлгэгдээгүй байhаар. Илангаяа энэ үбэлжэлгын үедэ адууhа малай ашаг шэмыень нэмээхэ, эдээнhээ абтадаг продукци үйлэдбэрилгые дээшэлүүлхэ, тоо толгойень олошоруулха тэмсэлэй түлэг дунда ябуулагдажа байхада, иимэ байдалые харахадаа гэмшэнгүй байхын аргагүй. Ушар инмэhээ колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд малай байрануудта тодхогдоhон бүхы түхеэрэлгэнүүдые заатагүй хүдэлгэжэ, малшадай ажалыень хүнгэдхэхэ хэрэгтэ сэхэ харюусалгатай.

Би энэ статья соогоо вибрационно тэжээл тараадаг түхеэрэлгэ дээрэ онсолон тогтохомни. Манай республика дотор гансал Улаан-Үдын районой Ивалгын hүнэй комплексдо иимэ агрегат 1976 онhоо хойшо хүдэлгэгдэнэ. Энэ түхеэрэлгэ тодхогдоhон жэлhээ мүнөө болотор нэгэшье hаадгүйгөөр ашаглагдаhан байха юм. Хүдөө ажахын эрдэм-шэнжэлгын институдай хүдэлмэрилэгшэд тэрэнэй хүдэлмэриинь шалгажа үзөөд, ашаг үрэ ехэтэйень элирүүлээ. Республикын ажахынуудта иимэ түхеэрэлгэнүүдэй саашадаа олоор хэрэглэгдэхэ байhаниинь дамжаггүй.

Мүнөө үедэ СССР-эй Мал ажалай машина бүтээлгын министерствын Сэлэнгын завод вибрационно тэжээл тараадаг түхеэрэлгэнүүдые хэжэ эхилэнхэй. Түрүүшын ондо эдэ агрегадуудай сэнгынь нилээд дээшээ байха юм. Юуб гэхэдэ, нэгэ түхеэрэлгэ бүтээжэ гаргахын, хабсаргахын тула аяар 5—6 мянган түхэриг гаргашалагдана бшуу. Хэрбээ республикын партийна, совет, хүдөө ажахын органуудай энэ заводто эдэ түхеэрэлгэнүүдые хэхэдэнь бодото туhаламжа үзүүлээд, тусхай программа табижа үгөө hаань, эдэнэр хэды ехэ юумэ бүтээхэ байна гээшэб?! Эдэ бүгэдые hайнаар эмхидхэжэ шадабал, колхоз, совхозуудай эбэртэ бодо малай олохон фермэнүүдтэ тэжээл хубаарилга техникын хүсөөр хэгдэхэ hэн.

Стационарна тэжээл хубаарилдаг түхеэрэлгэнүүдэй хажуугаар республикын ажахынуудай фермэнүүдтэ КТУ-10, РММ-5 түхэлэй агрегадууд олоор хэрэглэгдэхэ ёhотой.

Үнгэрhэн жэлдэ тусхай делегациин бүридэлдэ орожо Московско областиин гунжадые зүбөөр түлжүүлдэг комплекснуудай ажалтайнь танилсахаяа Ленинскэ районой Ленинэй нэрэмжэтэ совхозоор ябаа hэм. Энэ ажахын Беседовскэ hүнэй комплексын тэжээл хубаарилдаг түхеэрэлгэнүүд минии анхарал татаа бэлэй. Эндэ гунжадай хоорондохи тэжээл тарааха зайнь 3,3—3,5 метр болодог юм. Тэрээгээр КТУ-10 агрегат шагтагалhан трактор ябадаг байна. Тэрэнэй урда тээнь малда тэжээл дүтэлүүлжэ үгэдэг түхеэрэлгэ зохёогдонхой. Хэрбээ эдигдэнгүй орхигдоhон үлэгдэлнүүдыень хамаха болоо hаа, саг зуураа соо тэрэнэй орондо БН-1 түхэлэй хамадаг түхеэрэлгэ тодхожорхиходо хамаагүй. Эдэ бүгэдые манай эрхэ байдалда хэрэглэжэ боломоор гэжэ hанагдана.

Һүүлэй үедэ манай республика дотор ажахы хоорондын хамжаан, мүн фермэ, гүүртэнүүдые томодхохо хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана. Энэ талаар Московско областиин Домодедовскэ районой «Заветы Ильича» колхозой дүй дүршэлтэй танилсахаар байна. Эндэхи залуу мал hарабшатай талмайда байлгагдана. Энэ технологинь республикын бүхы зонодо хэрэглэгдэхээр гэжэ hанагдана.

Эндэ 1500 толгой мал харууhалагдадаг юм. Эдэнэй байдаг талмайнь 4 байраhаа бүридэнэ. Үдэртөө малаа газаань гаргажа эдеэлүүлхэ хорёо хотонууд элбэгээр баригданхай. Байра соо мал хоёр гү, али дүрбэн рядаар байлгагдана. Эндэhээ тэжээл тарааха нэгэ, үгышье hаа, хоёр зай үлөөгдэнхэй. Нэгэ малай түлөө энэ барилгада 280 түхэриг гаргашалагдаhан байха юм.

Энэ технологёор харууhалхада нэгэ хүндэ 60—80 толгойhоо 180 толгой хүрэтэр малынь олошорно. Зунай сагта hарабшатай талмай дээрэ малшан бүхэндэ 400 толгой мал хүртэнэ. Эдэ бүгэдын ашаар нэгэ центнер мяха үйлэдбэрилhэнэй түлөө гаргашань хоёр дахин хороогдоно, тэжээл гаргашалгань 16,6 процентээр бага болоно. Энэ талмай дээрэ малшад тэжээлээ хубаарилхадаа КТУ-10, РММ-5 түхэлэй агрегадуудые хэрэглэнэ, дорохи шэбхыень бульдозероор түлхижэ гаргана, АГК-4 түхэлэй түхеэрэлгээр малаа бүлеэн уhаар уhална. Үбэлэй сагта байрануудынь дулаасуулагдадаггүй юм. Мал өөhэдынгөө дулаагаар ямаршьегүй үбэлжэдэг. Хэрбээ эндэ үбэлэй hарануудта газаань 25—30 градус хүйтэн болодог hаань, байра соонь 10—15 градус дулаан байдаг. Ушар инмэhээ Московско областиин дүй дүршэлыень өөhэдтөө халан абажа, хэрэглэмээр.

А. ДОРЖИЕВ,
Буряадай Хүдөө ажахын эрдэм-шэнжэлгын институдай ахалагша научна хүдэлмэрилэгшэ, техническэ эрдэмэй кандидат.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ
тобшо мэдээсэл

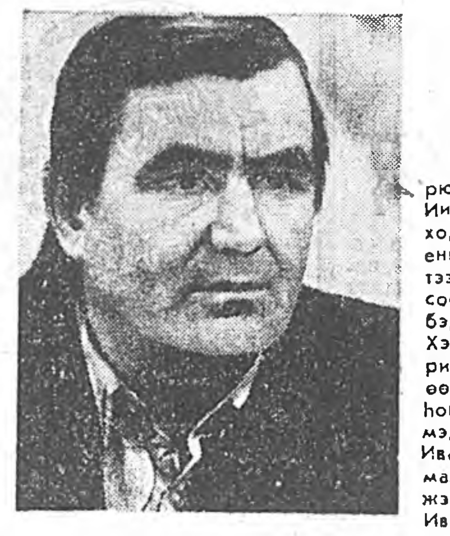
ШУХАЛА АСУУДАЛ ХЭЛСЭГДЭЭ

КПСС-эй Мухар-Шэбэрэй райкомой бюро hаяшаг олоожо, «Сутайн совхозой партийна организацида, Калиновска ба Шаралдайн сельскэ Соведүүдтэ, СССР-эй Верховно Соведэй hунгалтада бэлэдхэлтэй дашарамдуулан, эмхидхэлэй болон ниитэ-политическэ хүдэлмэриин хэр ябуулагдажа байhан тухай» асуудал хараагдаба.

Сутайн совхозой партийна бюрогой секретарь Т. С. Иванов, Шаралдайн сельсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ В. Н. Чеканов, Калиновска сельсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ П. Д. Казанцев гэгшэд мэдээсэлнүүдые хээ. Тэдэнэр политическэ ехэ удха шанартай энэ хэрэгые бэелүүлгэдэнь бии байгаа дутагдалнуудые усадхаха талаар хэмжээ ябуулганууд дээрэ тогтоhон, үшөө ямар хүдэлмэриин дүүргэгдэхэ тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэhэн байна.

Партиин райкомой бюро зүбшөэн хэлсэhэн асуудалаараа зохихо тогтоол баталан абаа.

П. КРАВЦОВ,
КПСС-эй Мухар-Шэбэрэй райкомой эмхидхэлэй таhагые даагша.

ЗАЛУУШУУЛ... БАДАРУУЛ...

Хэнэйшье анхарал татахаар хүн даа, Иван Иванович Энс. Комсомол-залуушуулай дунда үнгэргэдэг хэшээлнүүдээ тэрэ гансашье «Үзэл сурталай тэмсэл ба залуушуул» гэhэн темэдэ зорюулна бэшэ, харин олон ондоо, hонирхолтой асуудалнуудые эндэ хаража үзэнэ, залуу үетэнэй hанамжа, дурадхалнуудаа хубаалдахада, тэдэнэй hонор хурса ухаатай, сэсэн мэргэн бодолтойень ойлгожо, баясана, hурагшадаараа омогорхоно. Ямаршье асуудалда харюу оложо, залуушуулда ойлгуулха гэhэн гол зорилготой. Энэ жэлдэ комсомолой hуралсалай тэрэнэй хүтэлбэрилдэг бүлэгтэ 21 хүн тоологдоно. Иван Иванович пропагандистаар арбаад жэлэй туршада ажаллажа ябана. Ушар тиимэhээ залуушуултай юун тухай, ямар асуудалаар хөөрэлдөө үнгэргэхэб, тэдэнэй hонирхоhон асуудалнуудта ямар харюу үгэхэб гэжэ тэрэ hайнаар мэдэдэг.

Иван Ивановичай хэлэдэгэй ёhоор, мүнөөнэй залуушуул ухаатай, hонорнууд болонхой. Зарим ушарта тэдэнэй табиhан асуудалда абаhаар харюу үгэжэ шадахагүйш. Иимэ ушарай тохёолдоходо, тэрэ асуудалыень бэшэжэ абаад, гэртээ гү, али библиотекэ соо hуужа, харюуень бэдэрхэ саг ерэдэг. Хэрбээ хүнүүдые ударидажа ябаа хадаа, өөрөө бүхы юумээр hонирхохо, бүхы юумые мэдэхэ ёhотой гэжэ Иван Иванович тоолодог. Хамаг юумые мэдэхэ гэжэ эрмэлзэдэг Иван Иванович Энс «БАМтоннельстрой» барилгын управлениин 1-дэхи автобазын эрхим пропагандист болонхой.

Днепровскын ашагта-малтамалнуудые шанаржуулгын комбинадай комсомолшуудай барилгаhаа тэрэ ерэhэн намтартай. 1981 онhоо автобаза дээрэ ажаллана. Иван Ивановичай ажалай намтар тухай хөөрэхэ болоо hаа, Ураалай хажууда оршодог Коркин хотоhоо эхитэй юм.

Хүтэлбэрилэгшэд хадаа хүдэлмэришэн бүхэнэйнгөө абари зан, hайн, муу талануудынь мэдэхынгээ хажуугаар гэртэхи байра байдалаарнь hонирхохо ёhотой гэжэ Иван Иванович тоолодог. Тэрэ үедөө хэн нэгэнэй hайн талыень хүгжөөжэ, мууень даража, үгы хэхые оролдохо болоно. Тинхэдэ тэрэнэй кабинет соогоо үнгэргэдэг арбан табан минутын суглаан тухай хэлэhэнэйшье үлүү ха. Юуб гэхэдэ, понедельник бүхэндэ үнгэргэгдэдэг энэ суглаан дээрэ бүхы асуудалнууд — предприятиин хүдэлмэриин түсэб, гээгдэгшэдтэй болон ажалай журам хазагайруулагшадтай хөөрэлдөөн, партиин тог-

---

МҮРЫСӨӨНЭЙ ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ

ШАДАБАРИ, УРМА ЗОРИГ

Хүнэй абари зан заримдаа мэргэжэлhээ дулдыдадаг гэжэ хэлэбэл, ехэшье алдуу болохогүйл ха даа.

Энээн тушаа нэгэ жэшээ дурдамаар. Госкомсельхозтехникын Сэлэнгын районой нэгэдэлдэ слесарь Дмитрий Никитич Коломин дүй дүршэлтэй, уран бэрхэ, шадабари ехэтэй мэргэжэлтэ гэжэ суурхаhаар үнинэй юм. Энэнь тэрэнэй хэжэ байhан ажал дээрэhээнь аржыса харагдадаг. Юумэ бүхэниие hайса шэнжэлжэ, шудалжа, эрдэм мэдэсээ ходо гүнзэгырүүлжэ, ажалдаа тон нарин нягта, шадабаритай байhанайнгаа, хүсэл оролдолгынгоо ашаар лэ тэрэ технологическа бүхы эрилтын, түсэбөөр хараалагдаhанай ёhоор ажалаа саг болзор соонь, hайн шанартайгаар, бага гаргашатайгаар бүтээдэг.

Тэбхэр 12 жэлэй саада тээ Дмитрий «Сельхозтехникын» Сэлэнгын мастерскойдо ажаллахаар ерэhэн юм. Үнгэрhэн жэлнүүдэй туршада тэрэ слесариин мэргэжэлые hайса шудалжа, ажалдаа онобшотой, дура хүсэлтэйшье болоо hэн.

— Ажабайдал, ажал хэрэгни анхаанhаа урагшатай байжа, абтаhан эетэй коллективтэ тудааб. Намайе тэдэнэр халуун дулаанаар, нүхэдэй ёhоор угтажа, бэрхэшээлтэй үедэ хэзээдэшье зүбшөөл заабаряараа туhалдаг бэлэй. Республикын габьяата механизатор, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» ордентой hурган хүмүүжүүлэгшэ Владимир Будажапов намайе илангаяа дэмжэдэг, али болохоор туhалдаг байгаа. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, коллектив намда анхаралтайгаар хандажа, мэргэжэлдээ түргэн hураха, нүхэдэй дунда бодото hууриие оложо хүдэлхэ арга олгоо гэжэ hананаб, — гээд, Коломин урматайгаар хөөрэнэ.

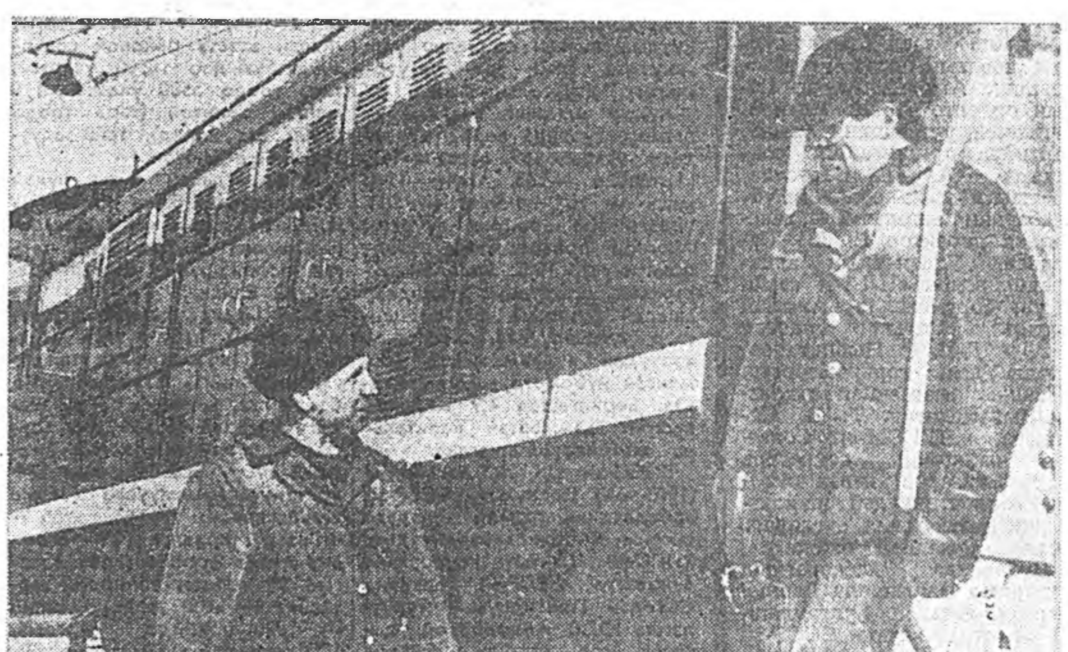
— Дүй дүршэлтэй, бэрхэ механизаторнуудай хүдэлмэриие саг үргэлжэ ажагладаг, тэдэнhээ ажалайнь «нюуса» тухай асуудаг, тэдээн шэнгеэр үсэд нэтэрүүгээр хүдэлхые оролдогшо hэн. Мүнөөнэй орёо нарин машинануудые hайнаар ашаглаха, шанар hайнтайгаар заhабарилхын тула эрдэм мэдэсэ, уран нарин гар, үдэр бүриин оролдолго, ажалай журам хэрэгтэй. Түрүүшээр бүхы юумэн урагшатай байгаагүй. Заримдаа элдэб шалтагаанhаа хүдэлмэриингөө сагые дэмы hалгааха ушаршье тохёолдоо ааб даа.

Залуу слесарь яhала богони болзор соо тушаалта ажалаа шудалаа. Һурган хүмүүжүүлэгшэдэйнгээ дүн дүршэл халан абажа, даамайханаар мэргэжэлэйнгээ нюусануудые таняа. Уданшьегүй Дмитрий Никитич Коломин эрхим хүдэлмэришэдэй нэгэн болоно, үдэрэйнгөө даабари, социалис уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ захалhан юм.

Мүнөө Дмитрий Коломин эндэхи нэгэдэлэй эрхим слесарьнүүдэй нэгэн болонхой. Оролдосотой, ашаг үрэ ехэтэй ажалайнгаа түлөө тэрэ нэгэтэ бэшэ урмашуулагдаhан. Бүри 1981 ондо «Буряадай АССР-эй габьяата механизатор» гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ тэрээндэ олгогдоhон юм.

— Суг ажалладаг нүхэдэймни үнэн зүрхэнэй амаршалга намда эгээл үнэтэй шагнал байгаа hэн. Хамтын хэрэгтэ минии өөрынгөө ажалаараа оруулhан хубитын иимэ үндэрөөр сэгнэгдэhэндэнь баярлагшаб. Энэнь үшөөл hайнаар хүдэлхэ эрмэлзэл түрүүлнэ, — гэжэ Дмитрий Никитич хэлэнэ.

«Хэжэ байhан юумээрээл сэдьхэлни баясадаг» гэжэ Дмитрий дабтан хэлэхэ дуратай агша. Тэрэ мэргэжэлэйнгээ намтарай түрүүшын алхамуудhаа эхилжэ, урдамни табигдаhан түсэб, даабари — ёhотойл хуулита хэрэг гэжэ батаар ойлгонхой. Мүнөө тэрэнэй ажалай

Улаан-Үдэ станци Зүүн Сибириин түмэр замай эгээл томонуудайнь нэгэн юм. Энэ станциин коллектив арбан нэгэдэхи табан жэлэйнгээ түсэбтэ даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэнэ. Һүүлэй хоёр жэлэй туршада поезднуудай ябалгын графигай дүүргэлтэ эрид hайжаруулагдаhан байна. Улаан-Үдэ станциин коллектив хүршэ Забайкалиин түмэр замай Шэтэ I станциин хүдэлмэришэдтэй хоорондоо мүрысэжэ, олон дахин илажа гараhан юм.

Дмитрий Трофимович Семенов, Николай Николаевич Клименко гэгшэд поезднуудые холбогшодоор хүдэлдэг. Тэдэнэр халаанайнгаа даабариие ходо үлүүлэн дүүргэдэг заншалтай. Габшагай ажалайнгаа түлөө Д. Т. Семенов Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаhан байха. Тэдэнэр ниитын хүдэлмэридэ эдэбхи ехэтэйгээр хабаадалсадаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: зүүн гарhаа А. А. Клименко, Д. Т. Семенов.

М. СУТУРИНАЙ фототекст.

КОММУНИСТ ТУХАЙ ХӨӨРЭЭН

ТҮРҮҮ ДҮРШЭЛ ХЭРЭГЛЭХЭ

Мойhоной бархагар hөөгүүдээр, шэдхэ шэрэнги болошоhон шугы бургааhаар эрьенүүдээ шэмэглэhэн Шоорнойн гол өөдэ үгсэнэбди. Түргэн урасхалтай, зундаа сэб хүйтэн уhатай хадын горхон гэжэ, эрьеынь хажуугаар зурыhан харгыгаар ябахадаа, тухайлхаар байна. Эндэhээ саашаа модо отолhон талмайнууд дээрэ ерэхэдэмнай, яhала нягтаар, ажалаа мэдэхэ зоной модоёо сомоhониинь харагдана. Уданшьегүй гүн тайга нойрhоо hэриhэндэл, гэнжэтэ хюрөөнүүдэй шэнхинээн, тракторнуудай таршаганаан, арьял үндэр нарhадай няжаганан унаха сууряан hүрөөтэйгөөр, хүнэй ухаан бар хүсэн хоёрые гэршэлhэн хүгжэм шэнгеэр дуулдана.

Модо бэлэдхэдэг промышленна ажахынуудай дунда Хүртэйн леспромхоз ажал хэрэгүүдэйнгээ амжалтануудаар үнинэй мэдээжэ болонхой. Эндэмнай түрүү дүй дүршэлэй бүхэсоюзна hургуули хүдэлнэ. Предприятиин нэгэ хүдэлмэришэндэ хүртэхэ нормативна сэбэр продукци үйлэдбэрилгэ урда жэлэйхитэйнь сасуулбал, 1796 кубометрhээ 1992 кубометр хүрэтэр дээшэлhэн байна. Энэ ушарта нэгэнтэ бэшэ социалис мүрысөөнэй түрүүшүүл болоhон модо бэлэдхэгшэдэй бригаданууд илангаяа ехэхэн нүлөө үзүүлдэг. Мүрысөөндэ али нэгэнэйнь заатагүй түрүүлхэ ёhотой байhаниинь эли бшуу.

Энэ хүндэтэй hууриие Юрий Алексеевич Скибын даадаг бага комплексно бригада батаар эзэлжэ абаа. Үнгэрhэн жэлэй ноябрь hарын hүүл багта жэлэйнгээ түсэб дүүргэжэ, гараад байhан шэнэ жэлэй түсэб бэелүүлгээр нилээд холо ошонхой ябана. Юрий Алексеевичын бригадын энэ илалта гэб гэнтэ тэнгэриhээ буугаа бэшэ, харин олон жэлэй дүй дүршэл бүридхэhэнэй дүн болоно. Юуб гэхэдэ, Ю. А. Скиба энэ бригадаяа долоон жэл соо яhала урагшатайгаар хүтэлбэрилнэ гээшэ. Һүүлэй табан жэл соо социалис уялгануудаа дүүргээгүй ушар нэгэтэшье байгаагүй гэжэ онсо тэмдэглэмээр. Үнгэрhэн жэлнүүдтэ бригададань шэнэ хүнүүд оролоhоншье, зариманиинь гаража ошоhоншье байха. Теэд бригадынь гол хүдэлмэришэдэйнь дунда ехэ hэлгэлтын болоогүйнь hайшаалтай. Модо бэлэдхэлэй промышленностиин түрүү предприятинуудай онол аргануудые халан абатарнь ажалдань элдэб бэрхэшээлнүүд тохёолдодог бэлэй.

Хүбшэ тайгата хада уулануудай тунгалаг булагуудhаа эхиеэ абаhан Худан голой эрьеэр загаhа хахуулидажа ябаhан бага балшар наhандаа Юра хүбүүн ой тайгада дурлаа hэн. Тиихэ үедэ хайра гамгүйгөөр модоёо отолуулhан нюсэгэн добонуудые, техникын хүсэн байна гэжэ хуха дарагдаhан залуухан сагдуулнуудые харахадаа досоонь хара буудаг бэлэй. Һүүлдэнь Улаан-Үдын ой модоной техникумдэ hуража байхадаа байгаалиин баялигые эзэн ёhоор хэрэглэхын тулада ямар юумэ хэхэ хэрэгтэйб гэжэ hайса ойлгожо абаhан.

Ойдо хүдэлдэг болоходоо энээнээ бэелүүлхын тулада оролдолгонуудые яhала гаргаа. Модошодой ажалайнь эрхэ байдал hайжаруулха, техникэдээ гамтайгаар хандаха, модо отолдог газартаа дүтэлхэ харгынуудые шууд заhаха гэхэ мэтын шанга эрилтэнүүдые залуу коммунист Ю. А. Скиба суглаанууд дээрэ табяа. Тингэжэ hанаhан хэрэгээ жэлhээ жэлдэ тэсэмгэйгээр бүтээжэ ябаа ха юм. Нарин зуруудай аргаар модоёо унагаадаг болоно, залуу мододые гэмтээнгүйгөөр талмайнуудаа сэбэрлэхэ, унагааhан мододоо шэрэхэ, суглуулхашье сагаа арьбалhан байна.

Түсэбөө үлүүлэн дүүргэлгэдэ ехэ ашатай туhатай нэгэ хахад халаанда хүдэлжэ эхилхэhээ урид хамаг арга боломжонуудаа тодорхойлжо, бригадынхидтаа ойлгуулжа шадаа. Энэмнай юун гээшэб гэхэдэ, бригадын найман хүнэй табаниинь эртэ үглөөнhөө ажалдаа гарана, үлөөшэ гурбаниинь үдэhөө хойшо хахад халаан соо нүгөөдүүлтэеэ хамта хүдэлөөд, нүгөө хахадтань үдэшэ орой болотор үглөөдэр хэхэ юумэсэ бэлдэнэ.

Холуур суутай болоhон, РСФСР-эй ой модоной промышленностиин габьяата хүдэлмэрилэгшэ, Хамит Гатуфович Зиганшинай бригадые социалис мүрысөөндэ урихадаа тус бригадынхид алдуу хээгүй. Тэрэ нэрэтэй солотой болоhон бригадирай хажууда Юрий Алексеевичэй даншье залуудаад үгэхэгүйнь үнэншэмөөр. Баатарлиг ажалайнгаа түлөө Ажалай Алдар Солын III шатын орденоор шагнагдаhан, бригадань арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын оной дүнгөөр ВЛКСМ-эй Центральна Комитедэй дамжуулгын Улаан тугта хүртэhэн габьяатай. Мүн бригадынь түрүүшүүл Александр Курников, Анатолий Семигузов, Борис Юдин, Юрий Буянов болон бусад ажалша бэрхэ хүбүүд hайн тулгань болоно үгэнэ.

Номгон даруу зантай, сэхэ хараhан сэбэр шарайтай, тэбхэгэр хүдэр бэетэй үнэхөөрөөл Сибириин ажалша ород хүбүүниие саашадаа хараалhан түсэбүүдээ бүри hайнаар дүүргэхэ гэжэ найдаад, Хэжэнгын районой коммунистнууд областной партийна конференциин делегадаар коммунист Ю. А. Скибые hунгаа hэн. Ингэжэ хүбшэ тайгын хүдэр бэрхэ хүдэлмэришэн республикынгаа коммунистнуудай дээдын хуралдаан дээрэ хамтаараа хэhэн хэрэгүүд ба арбан нэгэдэхи табан жэлдэ бэелүүлхэ түсэбүүд тухай хэлсээндэ хабаадалсасаа бшуу.

Ц. ОБОРОВ

Совет орон дотор

АЛМАЛТА / РЬБАЛАЛТА ТУЙЛАНА

ДОНЕЦК. Шэнэ жэлэй түрүүшын долоон хоногые Кураховско ГРЭС-эй коллектив горитой алмалта арьбалалтаар тэмдэглэбэ. 100-гаад тонно нүүрhэн алмагдаа. Элшэ хүсэнэй блогуудай hэльбэн шэнэдхэгдэhэнэй эсэстэ иимэ ашаг үрэ туйлагдаа юм.

Донбассай түлишын-элшэ хүсэнэй комплексын коллектив материальна нөөсэнүүдые алмаха тухай ехэ анхарал оролдолго гаргадаг байна. Имагтал энэ зорилгоор предприятинууд дээрэ агрегадуудые hэльбэн шэнэдхэхэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдаhан байгаа. Электростанцинуудай дундаhаа Кураховско ГРЭС-тэ энэ хүдэлмэриие түрүүлэн дүүргээ юм.

Энергетигүүд — хүдэлмэришэд болон эрдэмтэд элдэб арга замаар хараалhанаа бэелүүлнэ. Нүүрhэнэй орондо Сибириин газ хэрэглэнэ, Донецкын доогуур сортын нүүрhэ хэрэглэлгын ашаг үрые дээшэлүүлхэ талаар хүдэлнэ. Һара соо томо шахтын үйлэдбэрилхэ хэмжээнэй нүүрhэн «Донбассэнерго» нэгэдэлдэ жэлэй туршада алмагдаха байна.

МЕЛИОРАТОРНУУДАЙ НАЙДАМТАЙ БААЗА

ПАВЛОДАР. Һаяхан эндэ ашаглалгада оруулагдаhан түмэр бетон хэрэгсэлнүүдэй тусхай шэглэлэй завод уhалууриин хүсэтэй түхеэрэлгэнүүдэй барилгые хурдадхаха ба гэр байра барилгын эршые хоёр дахин шахуугаар дээшэлүүлхэ юм. Жэлдэ эндэ 50 мянган кубометр продукци үйлэдбэрилэгдэдэг байха.

«Павлодарводстрой» ба «Иртышсовхозстрой» трестнүүдэй, мүн тэрэшэлэн областной агропромышленна нэгэдэлэй бусад хабаадагшадай хамтын хүсэлэл оролдолгоор шэнэ предприяти баригдаа юм. Казахстанай хойто хубида Павлодарска ба Лебяжинска уhалууриин түхеэрэлгэнүүдэй барилгада, тэрэшэлэн эндэ оршодог ажахынуудта барилгада заводой продукци хэрэглэгдэхэ байна. Тиимэhээ нэгэдэлэй талаар партнернуудынь заводой барилгада хүнүүдые, техникэ үгэhэн, мүн горитой ехэ мүнгэ зөөри hомолhон байгаа. Өөhэдынгөө ээлжээндэ шэнэ предприятиин мэргэжэлтэд ажахынуудта «Кубань», «Фрегат» түхэлэй сасан уhалдаг машинануудые хабсаргаха тэдэниие ашаг үрэтэйгөөр ашаглалгые, заhабарилгые хангаха уялга абанхай.

ШЭНЭ СОРТЫН ХАРА ТАРЯАН

ОРЕЛ. Эндэхи областной хүдөө ажахын туршалгын станциин селекционернууд Эдеэ хоолой программые бэелүүлгэдэ горитой хубитаяа оруулна. Эндэ намарай хара таряанай шэнэ сорт бии болгогдоод, үйлэдбэриин туршалганууд амжалтатайгаар үнгэрөө. Тэрэ «Орловско-9» гэжэ нэрлэгдэнхэй.

Шэнэ сорт үндэр баян ургаса үгэжэ баярлуулна. Туршалгын хэгдэhэн 6 жэлэй туршада гектар бүриhөө дундаа зэргээр 58 центнер орооhон хуряагдаhан байгаа. Харин үйлэдбэриин эрхэ байдалда шэнэ сортын хара таряан бүри ехэ ургаса үгэhэн байна.

Мүнөө үедэ ороной ондо ондоо уларилтаи нютагуудта шэнэ сортын хара таряан амжалтатайгаар туршагдана. Литвагай ССР-тэ, Татарай АССР-тэ, Тульска, Белгородско ба бусад областьнуудта гектар бүриhөө 4,6 центнерhээ 14,4 центнер хүрэтэр орооhон нэмэжэ хуряагдана.

Орловско областьдо эрхим шанартай үрэhэ хүрэнгэ тарижа ургуулха хүдэлмэри эхилээ.

ТЫНДЫН ТҮРҮҮШЫН ПАССАЖИРСКА ПОЕЗД

МОСКВА. БАМ-ай ниислэл —Тындэдэ бүридхэгдэhэн түрүүшын пассажирска поезд Москва ерэбэ. Ниислэл хотын Ярославска вокзал дээрэ москвагайхид хараалагдаhан болзортонь поездые угтажа абаа.

Мүнөө дээрээ поезд нэрэгүй, Тындэ—Москва гээд гансал бэшээтэй. Гэбэшье тэрэ Тындын вагонно депое гүйсэд хангажа эхилhэн түрүүшын поезд болоно. БАМ-ай түмэр замшад энэ пассажирска поездые бүридхэжэ, ябуулаа юм. Байгал-Амарай түмэр зам ороной арадай ажахын аша туhада хүдэлжэ эхилээ.

Тындэдэхи депо хадаа транспортын комплексно предприяти болоно. Эндэ ашаанай, рефрижераторна болон пассажирска поезднууд бүридхэгдэдэг юм. Тэндэ 170-hаа дээшэ вагон тоологдоно. Харин поездые хангадаг хүдэлмэрилэгшэд 500 хүрэтэр ургаа. Хожомоо Тындэhээ 10

МАЛШАД ЗҮБШЭНЭ, ДУРААХАНА, ШҮҮМЖЭЛНЭ

ҮНДЭР ДЭБЖЭЛТЫН ОРШОН БАЙДАЛДА

БЭШЭГҮҮДЭЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

...и табан жэлэй дүрбэдэхи нэгэ hара үнгэрбэ. Пар...альна Комитедэй декаб...н) Пленумэй, СССР-эй ...й юhэдэхи сессиин шиид... КПСС-эй ЦК-гай Генераль... ухэр Ю. В. Андроповой ...и заабаринуудаар зо... бликым..ай ажалшад Эхэ ...д түмэнтэй адли, үнгэ...эhэн, бүтээhэн хүдэлмэ...эгсолжо, саашадаа бэе...орилгонуудаа тодорхойл...

...о хүдэлмэришэн ангиин, ...шадай, алба хаагшадай ... оролдолгоор 1983 ондо ... экономикодо, соёл гэ...й алхам урагшаа хэгдээ. ... продукци гаргаха түсэб ... тэрэниие худалдаха — ... ажалай бүтээсэ дээшэлхэ ...роцент дүүргэгдээ, түсэб... миллион түхэригэй про...илэгдэн гаргагдаа. Жэ...йлэдбэриин нилээд ехэ ... соёлой-ажаhуудалай ба...лалгада оруулагдаа.

...мнай ажалшад баhал го...үүдые түйлажа, нёдондо ...н байна. Тэдэнэр сабша...эрэhээ үндэр баян ургаса ... ниитынгээ адууhа малые ... тэжээлээр хангаа, гүрэн...аха түсэбөө 125 процент, ...6 процент дүүргээ. Нии...толгой олошоруулха, ашаг ...үүлхэ талаар hайн дүн... Гүрэндэ мяха худалдаха ...3 процент, hү — 102 про... 103,0 процент, нооhо— ...үргэгдээ.

...й хото, хүдөөгэй ажал...үүшын үдэрhөө эршэтэй ..., Ю. В. Андроповой заа...түйлаhан эршэ дэлисээ, ... абьяасые алдангүй, hайн ... улам эдэбхитэйгээр ... оролдоно. Бүгэд ра...үрысөөн хаа хаанагүй үр...ар дэлгэржэ байна. Тии... бүтээсые даабариhаа га...ентээр дээшэнь болгохо, ...ынь үные 0,5 процентээр ...үүлхэ гэhэн зорилго ажа... урдаа табина. Энээн ...й редакцида үдэр бүри ...дожо байгаа ажалшадай ...хэлэгдэнэ.

...а бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд нёдондо жэлэй түсэбтэ даабаринуудые дүүргэхын тула ехэ хүсэл оролдолго гаргаhан байна. Мүн манайшье бригада 1983 онойнгоо социалис уялгануудые декабриин 25-да дүүргээ. Би өөрынгөө табан жэлэй түсэбые хоёр жэл арбан hарын турша дүүргэhэн байнаб.

КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1983 он) Пленумэй, СССР-эй Верховно Соведэй юhэдэхи сессиин материалнуудтай танилсаад байхадаа, бид нэр Эхэ оронойнгоо бүхы ажалшадай амжалтануудаар үнэн зүрхэнhөө омогорхохо зуураа, урдамнай бүри ехэ зорилгонууд табигданхай гэжэ ойлгонобди. Тиихэдээ нүхэр Ю. В. Андроповой ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ талаар табиhан асуудалда онсо анхаралаа хандуулан, тэрэниие дүүргэхын тулада бүхы хүсэ шадалаа зорюулхабди, — гэжэ тус заводой гагнууршадай бригадын бригадир Б. Халбаев бэшэнэ.

Сэлэнгын районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Булагай фермые даагша Т. Дашинимаева иигэжэ бэшэнэ: «Арбан нэгэдэхи табан жэлэй эхинhээ хойшо манай фермын коллектив муу бэшэ үрэ дүнгүүдые түйлажа байна. Гурбан жэлэй туршада hү hааха, гүрэндэ худалдаха түсэбөө болзорhоонь урид бэелүүлжэ шадаа hэмди. Мүнөө КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1983 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдтэй, нүхэр Ю. В. Андроповой үгын текстэй, СССР-эй арбадахи зарлалай Верховно Соведэй юhэдэхи сессиин материалнуудтай танилсаад байхадаа урма зоригтойгоор, урагшаа hанаатайгаар ажаллажа байнабди. Энэ үбэлжэлгын үедэ үнеэн бүриhөө 1500 килограмм hү hааха гэhэн социалис уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхын түлөө шэнэ жэлэй түрүүшын үдэрhөө шармайн оролдонобди».

Хүдөө нютагта тон харюусалгатай хаһа — малай үбэлжэлгэ, түл абалга ябажа байна. Энэ шухала кампани эмхитэйгээр үнгэргэлгэ бүхы табан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэ онсо удха шанартай гэжэ хүдөөгэй хүн бүхэн hайса ойлгоно. Тиимэhээ газетымнай редакцида ороhон бэшэгүүдэй олонхинь энэ асуудалда зорюулагданхай.

— Ниитынгээ адууhа малай үбэлжэлгые эмхитэй hайнаар үнгэргэхын тула бүхы шадалаараа оролдожо байhан манай гүүртын үхэршэд КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1983 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые үнэн зүрхэнhөө hайшаан угтаа. Тэрээн соо малшадай урда ехэ эрилтэ табигданхай. Нэн түрүүн энэ үбэлжэлгые hайнаар үнгэргэхэ ёhотойбди. Тиимэhээ манай гүүртынхид харууhалжа байhан малдаа халуун намарhаа тэжээлыень рационой ёhоор, буйлуулан шанаржуулаад эдюулнэ. Малаймнай байра дулаан. Тиигэжэ энэ жэлэймнай үбэлжэлгэ хэзээ хэзээнэйхиhээ урагшатайгаар үнгэржэ байна, — гээд, Хурамхаанай районой Аргатын совхозой үхэршэн Г. Цыремпиловэй бэшэг соо уншанабди.

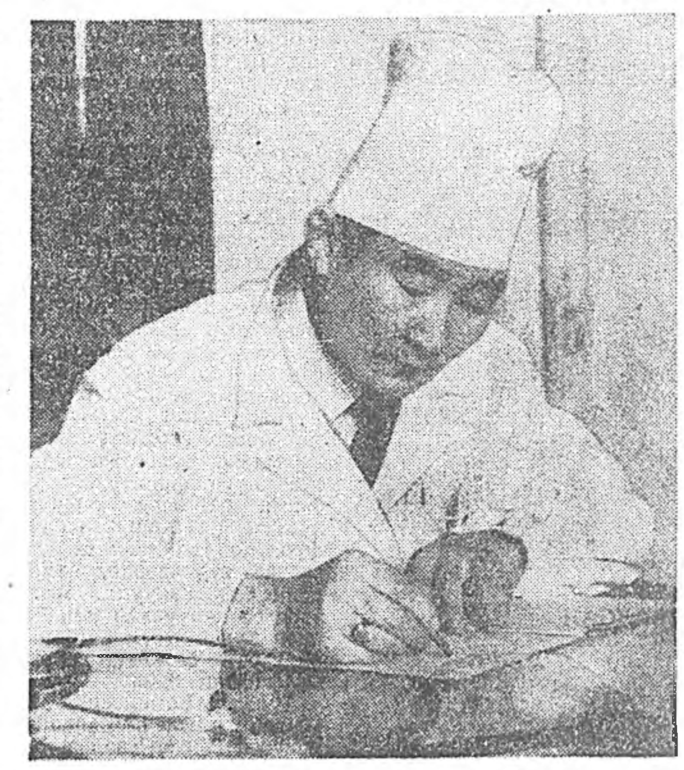
Яруунын районой колхоз, совхозуудта хурьга абаха харюусалгатай хаһа түлэгтөө оронхой. Байгша ондо эндэхи хонишод бүхыдөө 57.854 эхэ хонидые түрүүлхэ зорилготой юм. Һүүлэй дүнгөөр тэдэнэр дүн хамта 2791 хурьга абаад, бүрин бүтэнөөр түлжүүлжэ байна. Тусхайлбал, «Коммунизм» колхозой хонишод 209, «Победа» колхозойхид —305, «Дружба» колхозой хонин hүрэгые эрхилэгшэд — 1652, «Юбилейный» совхоз —352, Тулдуунай совхозойхид —80, Яруунын совхоз — 142 хурьга абаад байна. Абтаhан хурьгадынь өөдэргэн, сула бэетэйнүүд, эхэнүүдынь hүөөр элбэг гэжэ Яруунын районно Соведэй гүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин диспетчер Л. Дымбрылова газетымнай редакцида соносхобо.

1984 оной тарилгын хүдэлмэридэ хүдөө ажахын техникэ саг болзортонь, эрхим шанартайгаар бэлдэе гэhэн үнэтэ үүсхэл Хурамхаанай районой колхоз, совхозуудай, «Сельхозтехника», «Сельхозхимия» нэгэдэлнүүдэй механизаторнууд, хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд гаргаа бэлэй. Энэ үүсхэлыень республикымнай бүхы районуудай ажалшад, механизаторнууд халуунаар дэмжээд, дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялганuудые абаа hэн. Мүнөө олонхи колхоз, совхозуудай коллективүүд абаhан уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна.

«Байгша ондо ороохото болон тэжээлэй ургамалнуудай баян ургаса ургуулхын тула Захааминай районой Цахирай совхозой механизаторнууд горитойхон бэлэдхэл хэнэ. Ажахын заhабарилгын мастерской соо заhабарилагдаад туршагдажа байhан двигательнүүдэй хүнхинөөн, элдэб станогуудай шэнхинээн таhалданагүй. Тарялан дээрэ хэрэглэгдэхэ бүхы сеялкэ, культиватор, борной болон плугууд сүм заhабарилагдажа, бэлэн болгогдонхой. Тиихэдэ зургаан трактор заhабарилагдажа, хадагаламжада табигданхай» гэжэ Н. Дагбаевай эльгээhэн бэшэг соохоо уншанабди.

Бүхы орон соохидол адли, республикадамнай СССР-эй Верховно Соведэй hунгалтада бэлдэлгэ ажалай ба политическэ ехэ дэбжэлтын оршон байдалда үнгэржэ байна. СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадуудые дэбжүүлхэ талаар суглаанууд хаа хаанагүй ехэ дэбжэлтэтэйгээр үнгэрөө. Верховно Соведэй депутадта кандидадуудаар оронаймнай эрхим хүбүүд, басагад дэбжүүлэгдээ. Һунгалтын үдэрые ажалай бэлэгүүдээр угтаха гэжэ хүн, коллектив бүхэн эрмэлзэнэ. Эдэ үдэрнүүдтэ партийна, совет, профсоюзай, комсомолой организацинуудай ажалшадай дунда ябуулагдажа байгаа ниитэ-политическэ, ойлгууламжын хүдэлмэриин хэмжээе эрид дээшэлүүлжэ байна. Энээн тухай материалнууд газетымнай номер бүхэндэ толилогдоно, саашадаашье толилогдожо байха.

Промышленна предприятинуудай. барилгын эмхинүүдэй, колхоз болон совхозуудай коллективүүдэй, хүн бүхэнэй байгша ондо абаhан социалис уялгануудаа ямараар дүүргэжэ. тэдэнэй ажал хүдэлмэридэ соёлой, медицинын, худалдаа наймаанай, ажалшадай ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангаха эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй хэр зэргэ туhалжа байhан тухай газетэмнай саашадаа үргэнөөр харуулха байха. Тиимэhээ энээндэмнай хүдэлмэришэн, хүдөөгэй бэшэгшэд, газетымнай эдэбхитэд туhалха бэзэ гэжэ найданабди.

Владимир Дашидондокович Бубеев хорёод жэлэй туршада республиканска больницада хирургаар хүдэлнэ. Баян дүршэлтэй, шадабари ехэтэй хирург, зөөлэн hайн абари зантай тула хамта хүдэлдэг нүхэдэйнгөө, бэеэ эмшэлүүлхэеэ больницада ороhон хүнүүдэй дунда ехэ хүндэтэй болонхой. Владимир Дашидондокович больницын профсоюзай комитедэй гэшүүн, спортивна секциин хүтэлбэрилдэг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хирург В. Д. Бубеев.

А. ШУЛУНОВОЙ фото.

АМЖАЛТА ТҮЙЛАГДАХА

Саhаар хушагдаhан Хэжэнгын нэлэнхы үргэн тала дайда үбэлэй наранай гэрэлдэ нюдэ hаргаамаар сайран харагдана. Загаhатын совхозой олон тоото эбэртэ мал Хүлхисөөн, Бамба, Нарин-Горхон, Мухар-Горхон гэхэ мэтэ газарта үбэлжэжэ байна.

Совхозой ниитын малай гол hалбари хонин ажал юм. Хонин жэлэй ямаршье сагта бэлшэдэг гээшэ. Тиимэhээ тэдэндэ үглөөгүүр үбhэ, hолоомо, тарянай зүйл үгөөд, бэлшээридэ гаргадагбди. Үбэлэй хүйтэн hаранuудта хонид бүлеэн уhаар уhалагдана. Хонидоо тобир тарганаар ондо оруулхын, абаhан түл түрэсэеэ бүтэн бүринөөр томо болгохын тулада бүхы хүсэ шадалаа зорюулдаг гээшэбди.

Манай совхозой малшад ажал хэрэгтээ горитой амжалтануудые түйлаа. ● Гүрэндэ мал ажалай продукци худалдаха гурбан жэлэй түсэб болзорhоо урид дүүргэгдээ. Түсэбhөө гадуур 1200 центнер мяхан, 1600 центнер hүн, 363 центнер нооhон худалдагдаа бэлэй. Тиин ажахын экономическа байдал нилээд бэхижээ. Ажахымнай олзо дохёд хэдэн зуун мянган түхэригөөр дээшэлhэн байна.

Һүүлэй жэлнүүдтэ илангаяа хонидой тоо толгой олошоруулха, үүлтэрыень hайжаруулха. ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ талаар шухала хэмжээнүүд абтаа. Ганса үнгэрөөшэ жэлдэ гүрэндэ hайн шанартай мяха, нооhо, республикынгаа ажахынуудта үүлтэртэ хони, хусануудые худалдаhанай ашаар хонин ажалhаа 820 гара мянган түхэриг олзо оруулагдаа. Жэшээлхэдэ, үнгэрөөшэ зун болоhон аукциондо худалдагдаhан хусануудай 2615 номертой нэгэ хуса аяар 1328 түхэригөөр наймаалагдаа hэн. Хонин ажал хүгжөөхэ хэрэгтэ совхозоймнай мэргэжэлтэд, бэрхэ хонишод ехэ оролдолго гаргаhан, үсэд шангаар хүдэлhэн байма. Эндэ РСФСР-эй габьяата зоотехник Доржо Будацыреновič Батомункуевай, Буряадай АССР-эй габьяата зоотехник, селекционер Александр Алексеевич Хадановай, зоотехник Надежда Жамбаловагай габьяа угаа ехэ. Ажахымнай түрүү хонишод Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат Цырен-Ханда Цыреновна Дамшаева, Михаил Шалуев, Иван Ербаев, Дора Тапхаева, Валерий Моросв, Намжилдоржо Дондоков, Анна Шамсутдинова гэгшэд жэл бүри 100 эхэ хонин бүриhөө 100, тэрэнhээшье дээшэ хурьга абажа түлжүүлнэ.

Олон жэлэй туршада хонин ажалда хүдэлжэ, дүршэл ехэтэй болоhон хонишод өөhэдынгөө мэргэжэлдэ залуушуулые hургахын тула оролдоно. Тэдэнэй олонхинь залуушуулы hурган хүмүүжүүлэгшэд болонхой. Тиимэhээ ажал хэрэгтээ эрхим амжалта түйлажа байhан залуу хонишод ажахыдамнай үсөөн бэшэ. Тэдэнэй тоодо хонидой бригадын залуу бригадир Цыдып НорЗоев, хонишод Зунды Анзанов, Матвей Шабанов, Василий Михайлов, Александр Шалуев, Рыгзен Цыбжитов гэгшэд оролсоно.

Мүнөө малай үбэлжэлгын харюусалгатай хаhа ябажа байна. Үбэлжэлгэ эмхитэйгээр үнгэргэхын, үбэлэй hарануудта малhаа продукци ехээр абахын түлөө шармайн оролдоно. Хэрбээ соёлой, худалдаа, наймаанай, медицинын, ажалшадай ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалгын эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй манда анхаралаа ходо табижа байгаа hаань, ажалдаа бүр. ехэ амжалта түйлахабди.

В. ДОНДОКОВ,
Хэжэнгын районой Загаhатын совхозой хонишон.

…ГЭ ХҮБҮҮН ХОЁР

Хяагтын автотранспортна предприятиин жолоошодhоо: «Нүхэр Ануфриевые таниха гүт?» — гэжэ асуубал, бултадаа тэрэниие мэдэхэ байха. Тиигээд эсэгэ хүбүүн Ануфриевууд автобусой жолоошоноор хүдэлнэ гэжэ хэлэхэ.

Дмитрий Афанасьевич Ануфриевай эдир бага наhаниинь Ехэ-Хүдэри hууринда үнгэрhэн юм. Дунда hургуули дүүргэhэнэйнгээ hүүлээр Хяагтын автотранспортна предприятида жолоошоноор хүдэлхэеэ ерээ hэн. Удангүй, тэрэ автомашинаяа hайнаар мэдэдэг, бэрхэ жолоошон байhанаа харуулhан юм. Бүтээсэ ехэтэй ажалаараа шалгардаг, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг Д. А. Ануфриев 1958 ондо Коммунис партиин гэшүүн болоо бэлэй. Коммунист Дмитрий Ануфриев автомашинаараа ямаршье үдэртэ арадай ажахын ашаануудые харюусалга ехэтэйгээр зөөдэг hэн. Автопредприятида автобусой жолоошоной дуталдахада, предприятиин хүтэлбэрилэгшэд Ануфриевые тусхай курсада эльгээгээ hэн. Тэрэ саhаа хойшо 20 гаран жэлэй туршада автобусой жолоошоноор хүдэлнэ. Тэрэнэй ажал харюусалга ехэтэй аабдаа. Юуб гэхэдэ, хэдэн арбаад хүнэй ажалай саг, хэрэгэйнь бүтээсэ, ами наhаниинишье тэрээндэ даалгагданхай бшуу. Ануфриевай жолоододог ПАЗ-672 түхэлэй автобус районой холо ойрын hуурин тосхонуудта мэдээжэ болонхой. Үнгэрэгшэ жэлдэ пассажирнуудые зөөхэ түсэб, даажа абаhан социалис уялгануудаа декабриин нэгэндэ сүм дүүргэhэн габьятай Д. А. Ануфриев «Коммунис ажалай ударник» гэhэн үндэр нэрэ зэргэтэй юм. Габшагай ажалайнгаа түлөө тэрэ Хүндэлэлэй грамотануудаар, үнэтэ бэлэгүүдээр нэгэнтэ бэшэ шагнагданхай.

Дмитрий Афанасьевичай Сергей хүбүүниинь эсэгынгээ жэшээгээр түрэл автопредприятида автобусой жолоошоноор ажалаингаа намтар эхилэнхэй. Тэрэ балшар бага наhанhаа эсэгээ дахажа, хүдэлмэритэйнь танилсаhан юм. Эгээл иимэhээ Сергейн жолоошон болоhондонь гайхалгүй. Тэрэ жолоошоной үнэмшэлгэ абамсаараа, эсэгынгээ автомашинада hууhан юм. Ажалдаа дүршэжэ, харюусалга ехэтэйгээр даабари дүүргэдэг болоод байха үедөө тэрэ сэрэгэй албанда мордоо hэн. Совет Армиин сэрэгшэ ябахадаа, автомобильтай хахасаагүй. Заhабарилха талаар нилээд дүршэжэ, түрүү жолоошодой нэгэн болоhон байха юм. Сэрэгэй алба дүүргээд, түрэл коллективтээ бусахадаа, Сергей автобусой жолоошоноор табигдаа hэн.

Иигэжэ эсэгэ хүбүүн хоёр автобусой жолоошод болоhон юм. Тэдэ үглөө бүри замай хуудаhа абаад, даалгагдаhан маршрудаар холо ойрын hуурин. тосхонуудаар ябажа, нютагайнгаа хүн зониие хэрэгтэй газартань хүргэдэг. Тиигэжэ эсэгэ хүбүүн хоёр шэлэhэн ажалдаа үнэн сэхээр хандажа амжалтатайгаар ябана.

А. МАТЮХИН.

…ЭҺЭНДЭЭ …РЭХЭЬДИ

Ба-...иин ...ошо- ...тү- ...бри- ...дүр- ...эhэн ...энэй ...олий ...етла- ...лнэ. ...ндоо ...дүн- ...хада, ...айха ...эгэл ...ад- ...хү- ...нүүд ... ...бү- ...бү- ...ажа- ...евти- ... болохо бри-... дүрбэ-дүр-... бүридэhэн ...лнэ. Тэдэнэй ... Анатолий ...ень Светла-... хүтэлбэрилнэ. ...в хоорондоо ...жалайнь дүн-... гаргахада, ...мэшье байха ...дэ, нэгэл ...е hаана, ад-...айдалда хү-... эрилтэнүүд табигдана. ...партийна бү-...й. Тэрэ бү-...эгшөөр ажа-...шан Алевти-...на Левукова ...ухэрнай пар-...hала эрилтэ ...г байха юм. ...да дэлгэрhэн ...сөөнэй дүн- гаргалгада ...абаадалсадаг, ...тагдалнуудые харюусалгатайгаар хандадаг, түрүү дүй дүршэл үйлэдбэри дээрэ нэбтэрүүлхэ гэhэн зорилгонуудай бэелүүлгэдэ хамаг хүсэ шадалаа зорюулдаг байна.

Манай фермын коллектив hү hаажа, гүрэндэ тушааха гурбан жэлэйнгээ түсэбтэ даабариие түрэл республикынгаа 60 жэлэй ойдо дүүргээ бэлэй. Тиихэдэ hү гүрэндэ тушаалгаар 1983 оной даабаримнай ноябрь hарын эхеэр дүүргэгдээ гэхэ гү, али 5755 центнер hүн гүрэндэ тушаагдаа hэн. Энэ хэрэгтэ фермын hаалишад Антонина Цырендоржиева, Анатолий Семенов, Ольга Бичурина, Ханда Ошорова, Жамбал Цырендоржиев гэгшэдэй оруулhан хубита бага бэшэ гээд тэмдэглэлтэй.

Манай фермэдэ эртын намарhаа эхилжэ, тэжээл буйлуулан бэлэдхэхэ кухни хүдэлжэ захалhан байна. Энэ харюусалгата хүдэлмэриие дүршэл ехэтэй механизатор Иван Петрович Свистунов хүтэлбэрилэн ябуулна. Хамаг бүдүүн тэжээл хэршэн бутаргагдаад, удаань hайнаар шанаржуулагдан малда үгтэнэ.

Фермымнай дэргэдэ улаан булан бии. Тэрээн соо дулаан, сэбэр hаруулшье. Ажалай hүүлээр hаалишад эндэ сугларжа, хэhэн хүдэлмэриингөө дүнгүүдые гаргадаг. Шэнэ газетэ, журналнуудые, хэрэгтэй ном, брошюрануудые уншадаг.

Нютагай найман жэлэй hургуулиин багшанар үхибүүдтэйгээ ерэжэ, улаан булангыемнай гоёолгодо туhалаа бэлэй. Гадна районой түбэй библиотекын хүдэлмэрилэгшэд ниишэ ерэжэ, малшадые аман үгын журналтай танилсуулhан, шэнэ номуудые асарhан байха юм. Мүн тиихэдэ районой соёлой байшангай уран hайханай коллективэй артистнар hонирхолтой концерт харуулhан байна.

Манай Тахяашын фермын коллектив КПСС-эй ЦК-гай декабриин (1983 он) Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэринүүдые халуунаар дэмжэжэ, социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоод байхадаа. харууhалжа байhан малаа гарзалуулангүй ондо оруулха, үбэлжэлгын үедэ үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 1350 килограмм hү hаахын тулā шанга тэмсэл хэхэ гэhэн үндэр эрмэлзэлтэйгээр ажаллажа байна.

Т. ГОЛОВАНОВА,
hаалишан.

Хориин район.

«БУРЯАД ҮНЭН»
газетэдэ бэшэhэнэй hүүлээр

«МАРТАГДАШАҺАН СОЁЛОЙ ГУЛАМТАНУУД»

Иимэ гаршагтай шүүмжэлхы статья манай газетын үнгэрөөшэ жэлэй ноябриин 22-ой номерто толилогдоо hэн. Һүүлэй хэдэн жэлэй туршада Хориин районой Хүрбын совхозой Тохорюугтын отделениин малшадые соёлой талаар тон муугаар хангадаг болоно. Жэлhээ жэлдэ манай эндэхи хүдөөгэй клуб болон библиотекэ соо ходол хүйтэн байдаг. Энэшье удаа тэндэ заhабарилга хэгдээгүй. Баhал урдынхи мэтээр хүйтэн байханьгэжэ тэндэ хэлэгдэhэн байгаа.

Арадай депутадуудай Хориин районно Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ А. М. Бузин газетымнай редакцида иимэ харюу эльгээбэ:

«Танай газетэдэ толилогдоhон статья соо хэлэгдэhэн дутуу дунданууд зүб байба. Тохорюугта тосхоной соёлой эмхи зургаануудай хүдэлмэри hайжаруулха талаар хэмжээнүүд абтаа. Тэдэнэр үбэлэй hарануудта хүрэхэ түлеэгээр гүйсэд хангагданхай. Байгша ондо библиотекэ совхозой конторо байhан дулаан байрада орохо. Ондоо газарта абаашажа табигдаhан клубай байшан түхеэрэгдэжэ, гоё hайханаар шэмэглэгдэжэ дүүрэхэ тооной болоод байна. Клубые даагшын олдотор, тэрэнэй уялгые киномеханик дүүргэнэ. Тэндэ мүнөө кино, концерт харуулагдана, лекци, элидхэл уншагдана, суглаан, зүблөөн тусхай үдэшэнүүд үнгэргэгдэнэ».

ОНСО ЭРИЛТЭ ТАБИХА

Эдэ үдэрнүүдтэ колхоз, совхозуудай машинно-тракторна мастерскойнууд соо заhабарилгын хүдэлмэри хэгдэжэ, хүн зон слон, шууяатай нэрьеэтэй байна гээшэ аабза. Энэ хаhын али зэргэ харюусалгатай байhаниинь бултанда мэдээжэ. Техникэеэ эртээнhээ, hайн шанартайгаар заhабарижа абаагүй hаа, хабарай тарилгын хүдэлмэриие саг соонь үнгэргэхэгүйш, ургаса харууhалалгаяа мүртэйгөөр эмхидхэхэгүйш, hүүлэй hүүлдэ ороохо тарянай болон тэжээлэй ургамалнуудай баян ургаса абахагүйш.

Энээниие hайнаар ойлгоhон манай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой механизаторнууд эртэлжэ, техникэ заhабарилгадаа хам ороhон юм. Теэд үнгэрhэн жэлэй дүрбэдэхи кварталай туршада заhабарилга хэхэ түсэб-графигнай дүүргэгдээгүй. Түсэбэй ёhоор 12 трактор, ороохоной 20 комбайн, хүрhэ элдүүрилгын болон тарилгын машинанууд бултадаа заhабарилагдажа дүүрэхэ байhан юм. Мүнөө техникымнай хахадhаа үлүүхэниинь заhабарилагдаад байна.

Хожомдолгымнай шалтагаан юуб гэхэдэ, техникэ заhабарилгын түрүүшын үдэрнүүдтэ эмхидхэлэй хүдэлмэриие hуладхаhан байна. Һүүлэй үедэ техникэеэ саг соонь заhабарижа абахын тула яhала оролдонобди. Манай түрүү механизаторнууд И. Б. Шобоев, П. Б. Янданов, Х. Х. Хамитов болон бусад бүхы эди шэдиеэ гаргажа, өөhэдынгөө трактор болон комбайнуудые заhабарилжа байнхай.

Заhабарилгые hаатуулжа байhан гол шалтагаан юуб гэхэдэ, запчастьнууд тон ехээр дуталдана. Илангаяа шаггагалагдадаг хэрэгсэлнүүд — сеялкэ, плуг, культиватор болон бусад техникэдэ запчастьнууд дуталдажа, заhабарилга hаатана. К-700 түхэлэй томо тракторнуудта ямаршье запчасть олдоногүй. КСК-100 түхэлэй хүсэтэ комбайн радиаторгүй байна. Дуталдаhан запчастьнуудые тоолохо болобол олон даа.

Районой агропромышленна нэгэдэлэй шэнэ дүримэй ёhоор районой Госкомсельхозтехникын нэгэдэл ажахынуудые запчастьнуудаар хангаха, техникэ заhабарилгын хүдэлмэриие өөрынгөө гол ажал мэтээр эмхидхэхэ байна ха юм. Теэд тэрэ маанадтай хамта ямар тракторта гү, али комбайнда юун дутанаб гэжэ хуу элирүүлээд, хэрэгтэй запчастьнуудые саг соонь эльгээнгүй hаатуулна. Мүн лэ Госкомсельхозтехникын нэгэдэл асарhан шухаг детальнууд болон запчастьнуудаа районой ажахынуудта тэгшэ бэшээр хубаарилна, нюур харана.

Ушар иимэhээ тус нэгэдэлэй хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэд манда дутаhан узел болон запчастьнуудые, мүн лэ бүхы түхэлэй трактор, комбайн болон хүдөө ажахын машинануудта хэрэгтэй заhабарилгын материалнуудые олохо хэрэгтэмнай бодото ёhоор туhалха, баян ургаса абахын тула маанадтай хамта hанаагаа зобохо ёhотой. Теэд тэдэнэр энэ уялгаяа ойлгодог гү, али үгы гү?

В. ТАНХАЕВ,
Түнхэнэй районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой машинно-тракторна мастерскойе даагша.

ЭБ НАЙРАМДАЛ МАНДАГ ЛЭ!

США болон НАТО-гай талаар тэдэнэй союзнигуудай гэмээр уласхоорондын байдал тон орёо, түгшүүрилтэй болоод байна. Тэдэнэр Англида, ФРГ-дэ, Италида «Першинг-2», далита ракетэнүүдые таран тодхожо, Советскэ Союз болон социалис бусад оронуудта түрүүлэн добтолхо зорилгоор бэлдэлгэ хэжэ байна.

Иимэ байдалай тохёолдоод байхада манай парти, тэрэнэй Центральна Комитет, Совет правительство ядерна дайнай аюулые зайсуулха, Эхэ ороноо, социалис хани нүхэсэлэй оронуудые хамгаалха талаар шухала хэмжээнүүдые абажа байна. Эдэ үдэрнүүдтэ «Правда» газетын асуудалнуудта Ю. В. Андроповой үгэhэн харюунуудые үнэн зүрхэнhөө hайшаанаб

Дэлхэй дээрэ эб найрамдалай илан мандахын тула бидэнэр, Кабанскын шубуунай фабрикын хүдэлмэрилэгшэд, оронойнгоо бүхы ажалшадтай хамта бүри hайнаар хүдэлхэ, партиингаа XXVI съездын, КПСС-эй ЦК-гай ноябриин (1982 он), декабриин (1983 он) Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тула бүхы хүсэ шадалаа зорюулжа байнабди.

А. БУСУРМАНОВ,
ажалай ветеран.

БАРИЛГЫН ШАНАР ҺАЙЖАРУУЛХА

Илангаяа hүүлэй жэлнүүдтэ Сэлэнгын совхоздо механизаторнууд болон малшадта байрын гэрнүүд олоор баригдана. Табан жэлэй эхинhээ хойшо 37 бүлэ шэнэ гэрнүүдээ толлоо. Гэхэтэй хамта энэ ажахыда социальна-соёлой барилганuудта анхаралаа ехээр хандуулна. Совхозой түб hуурин болбосон түхэлтэй болоно. Тусхайлбал, дүрбэн мянга гаран дүрбэлжэн метр талмай үйлсэнүүд асфальтаар хушагдаhан байна. 1984 ондо мүн барилгын олон объектнүүд тус совхоздо бодхоогдохо юм.

Теэд, ямар шанартайгаар хүдөөгэй барилгашад ажаллана гээшэб? Сэхыень хэлэхэдэ, олонхи ушарнуудта барилгын шанар угаа муу. Юуб гэхэдэ, энэ совхозой барилгашадай бригада байрын гэрнүүдэй проектые бүдүүлигээр хазагайруулдаг заншалтай болошонхой. Нэгэдэхеэр, байшангуудай hуури табихадаа, фундаментыень проектын эрилтын ёhоор бүхэлнэгүй, хоёрдохёор, фундамент хананууд хоорондын холбоо бирагүй байдаг. Гэхэ мэтын дутуу дундануудые биднэнэр обеорходоо, тус бригадын прораб нүхэр Г. Мингазовта мэдүүлдэг гээшэбди. Гэбэшье барилгашад урданайхидаал адли түргөөр лэ модо обоолхо янзатай. Шанарай түлөө оролдодоггүй. Барилгыень зогсоогоодшье, мүнгэ hомолхоёо болёодшье үзөөбди. Совхозой дирекцидэ, Сэлэндүүмын поссоведэй захиргаанай комиссида дуулгаадшье туршаабди. Зүгөөр убайгүй прораб ямаршье хэмжэз абангүй, муу шанартайгаар барилгаяа үргэлжэлүүлhэн зандаа.

Ганса Сэлэнгын совхоздо бэшэ, мүн районой бусад ажахынуудта барилгын проект хазагайруулха ушарнууд үзэгдэнэ. Үнгэрhэн жэлдэ иимэ шалтагаанhаа 19 объектын барилганuудые зогсоохо баатай болоо hэмди.

КПСС-эй ЦК-гай майн (1982 он) Пленумэй hүүлээр хүдөө нютагуудта барилга ехээр үргэдхэгдэhэн байна. Һүүлэй хоёр жэлэй туршада ганса Сэлэнгын районой колхоз, совхозуудта хори мянга шахуу дүрбэлжэн метр байрын талмайтай гэрнүүд баригдаа. Табан жэлэй түгэсэтэр үшөө эды шэнээн талмайтай гэрнүүд малшад, таряашадта баригдахаар хараалагдана. Тэрэшэлэн соёлой байшангууд, hургуулинууд, хүүгэдэй саадууд, магазинууд болон бусад шухала объектнүүдые барилгашад бодхожо байгаа.

Мүнөө үедэ байрын юрын гэрнүүд ажалшадай эрилтэдэ харюусахаяа болибо. Болбосон түхэлтэй, халуун уhатайгаар квартиранууд баригдаха ёhотой.

А. ВЕБЕР,
Сэлэнгын районой архитектурно-барилгые хинагша инспектор.

АНХАРАЛ ХЭРЭГТЭЙ

Партиингаа XXVI съездын, тэрэнэй hүүлээр КПСС-эй ЦК-гай ажалшадай бэшэгүүд тухай абаhан тогтоолнуудые дүүргэхын түлөө оролдон, Яруунын районой партийна, совет, профсоюзай, комсомолой болон ажахын организацинууд, тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэд, бодото хэмжээнүүдые абанхай. Тэдэндэ ороhон нэгэшье бэшэг анхаралгүйгөөр үлэнэгүй.

Үнгэрөөшэ жэлдэ, жэшээлхэдэ, КПСС-эй райкомдо 91, районно Соведэй гүйсэдкомдо — 133, районой прокуратурада 123 бэшэг ороhон байгаа. Ажалшадhаа ороhон бэшэгүүдээр ямар хэмжээ абадаг тухайгаа районно Соведэй гүйсэдкомой заседани дээрэ эд хэрэглэгшэдэй коопераци́ин правлениин хүтэлбэрилэгшэд, социальна тэдхэмжын таhагайхид тоосоhон байна.

Гэбэшье зарим тээ ажалшадай бэшэгүүдтэ хайша хэрэгээр хандаха ушарнууд үзэгдэнэ. «Целинный», «Комсомольский» Витимэй совхозуудай, Хориин леспромхозой хүтэлбэрилэгшэд ажалшадhаа ороhон бэшэгүүдые саг болзортонь харанагүй, тэрээгээр зохихо хэмжээ абажа, харюу үгэнэгүй. Тиимэhээл тэндэхид партийна, совет, профсоюзай, ажахын организацинуудта, газетын редакцинуудта гомдолой бэшэгүүдээр хандаха баатай болоно.

Э. БУДАЕВ,
хүдөө бэшэгшэ.

Дүлэтэ жэлнүүдэй баатарнууд

ЭСЭГЫН ХҮБҮҮДЭЙ ГАБЬЯА

ЖАЛСАН

ГЭНДЭН

АНЗАН

РЭГЗЭН

Хэжэнгын районой Эхин Чисаана нуурида ажаһуудаг һан Цыбжит Дампилов Долгор Цыдыпова хоёр табан хүбүүдые, хоёр басагадые хүл дээрэнь гаргаһан, ажалша, үнэн сэхэ абари зантайгаар хүмүүжүүлһэн юм. Түрэлхидэн аша оролдолго хиидэ һалаагүй, үхибүүдынь дайшалхы, ажалай алдараар эхэ, эсэгынгээ нэрые олоной дунда нэрлүүлээ.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай эхилхэдэ, энэ бүлын эгээл ехэ хүбүүн — Жалсан 20 наһаа гүйсэхэеэ һэн. Тэрэ Хиагтын полит-гэгээрэлэй һургуулида һуража байгаа. Жалсан гэртэ ороходо забдагүй, түрэл гаралтаа хахасажа үрдинтэй шууд фронтдо мордоо бэлэй. Буряад ороной хүбүүн Ленинградска фронтдо хэс тамгата дайсантай тулалдажа, түрүүшын байлдаануудта эрэлхэг зоригоо харуулһан юм. 1941 оной зунай һүүл багаар тэрэ харата һомондо дайрлуулжа унаһан байна.

Түрэл «Коминтэрн» колхоздоо ажаллажа байһан 19 наһатай Гэндэн энэл зүн морин сэрэгэй полкын бүридэлдэ оролсожо, оронойгоо ниислэл — нангин Москва хотые хамгаалгын шуһата байлдаануудта хабаадалсаһан габьятай. Гэндэн бэрхэшээлнүүдһээ айдаггүй, сухариха гэшэе мэдэхэгүй хүн һэн. Дайнай түрүүшын жэлэй намарай халуун тулалдаануудай үедэ тэрэ хүндөөр шархатажа наһа бараһан юм.

Цыбжит Дампиловай гурбадахи хүбүүн Анзан, 18 наһа хүреэдүй байтараа, 1943 оной зунай Улаан Армиин албанда татагдажа, Ленинградска фронт руу мордоо һэн. Энэл оной хабар Анзан Псков город шадар шархатажа, гурбан һарын турша госпитальдо аргалуулаад, Карельска фронт эльгэгдэһэн байна. «Линия Маннергейма» гэжэ суута бэхэлэлтые һэмжа сохилгодо хам оролсоод, хоёрдохёо шархатаа һэн. Энээнэй удаа хэдэн һарын туршада госпитальнуудта бэеэ аргалуулжа, дайнай инвалид болоо гэһэн үнэмшэлгэ саарһатай нютагаа бусаһан байна. Анзан Дампилович 82 миллиметрэй миномёдой командир ябаһан, дайшалхы габьяагайнгаа түлөө Улаан Одоной орденор, найман медаляар шагнагдаһан байха юм. Бүхы шагналнуудынь буряад хүбүүнэй оло дахин шалгарһан элирхэйлээ бэшүү.

Энэ айлай дүрбэдэхи хүбүүн Рэгзэн 1928 ондо түрэһэн, оройдоол 17-тойдоо ороноойноо зүүн хилэнүүдые харин булимтарахы хүсэнүүдһээ хамгаалалсаһан намтартай. Харбин городто Рэгзэн шархатаад, нютагаа бусажа ерээ һэн. Энэ бүлын одхон Галсан хүбүүн 1935 ондо түрэһэн юм. Тэрэ сэрэгэй хоёр жэлэй уялгата албые эрын ёһоор дүүргэжэ ерээд, дээдэ һургуули түгэсхэһэнэй удаа багшална.

Аха дүүнэрэй дайшалхы зам, тэдэнэй сэрэгшын зориг гаргаһан тухай дурдаад байхада, Анзан Дампиловичые гэр бүлэ тухай онсолон хөөрэмөөр юм. Юуб гэхэдэ, Анзан Дампилович Рабдановна хоёр үри хүүгэдэй үнэр баян айл болоо бшуу. Арбан гурбан үхибүүдээ үндылхээ, ажабайдалай жолоо гартань барюулаа, 5 хүбүүд, 8 басагад эжы, абын, мүн угайнгаа нэрые дүрдуулан ябадаг. 13-най 9-ниинь айл бүлэ болоод түбхинэнхэйнүүд. 19 аша үгэн аба, хүгшэн эжытэйлтэе басагуудаш юм. Цыбиковой хабар 4 хүбүүд хэрэгеэр хэрбынь Улаан-Үдэдэ, хоёрынь нютаг дээрээ һуранад. Эгээл одхониинь — Жимбажалсан 7-дохи класста һурадаг. Айл бүлэ болоһон үхибүүдэйнь дунда врач, инженер, бухгалтер, зоотехник, жолоошон, заводой хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэйнүүд бии. Анзан Цыбжитович бүхы гэшүүдые тоолобол, мүнөө 43 хүн болонхой.

Үри хүүгэдээр баян айлда багашуулай энэдэ наадан, шаг шуулан хэзээдэшье таһалдаггүй. Багашулай олоор үдэжэ байһан гэр бүлэнүүд Буряад орондомнай, мүн бүхы ороноторнай һаяд олон бэ! Энэ хадаа амгалан тайбан байдалай бодото шэнжэ мүн.

Тэдээн тухай хэбэлэлэй хуудаһануудта саг үргэлжэ бэшэгдэдэг, олонийтын зүгһөө ниимэ бүлэнүүдтэ анхаралда хандуулагдажа байдаг. Юуб гэхэдэ, Эхэ оронойнгоо дурлалтай, патриотическа гүн гүнзэгы мэдэрэлтэй, элүүр энхэ хүнүүдые хүмүүжүүлхэ гэжэ тиимэшье амар хэрэг бэшэ юм. Эхин Чисаанын хүн зоной Анзан Дампиловичые оорьюнь, наһанайнь ханиие үнэн зүрхэнһөө хүндэлдэгынь ойлгосотой ааб даа. Уйайнга ажалша, урагшаа һанаатай абари зантые үрингэртөө дамжуулжа шадаха, үгэеэ ойлгуулжа һургаха гээшэ бэрхэтэйшье, хүндэтэйшье уялга бшуу. Энээн тухай—түрэлхидэй үүргэ тухай олонийтын дунда хөөрэлдөөн гаража байдаг гээшэ.

О. ЦЫБИКОВ.
Р. АБИДУЕВАЙ зурагууд.

НЮТАГАЙ ҮНДЭР НАҺАТАН

Прибайкалиин районой «Зырянский» совхозой Нестерево тосхондо Иосиф Титович ба Васса Евдокимовна Рудневтанай бүлэ ажаһуудаг. Үбгэжөөл 84, хүгшэн 81 наһатай. Тэдэ хоёр бүхы наһан соогоо эсэхэ сусахые мэдэнгүй ажал хэһэн хүнүүд. Иосиф Титович түрэл ажахыннгаа суута дархан, Васса Евдокимовна түрүү һаалишан ябаһан.

Эдэ хоёр найман хүбүүд, басагадай «гарынь ганзагада, хүлынь дүрөөдэ» хүргэһэн юм. Мүнөө тэдэнэй дүрбэн хүбүүн — Николай, Петр, Георгий, Леонид түрэл совхоздоо тракторист, автомашинын жолосшодоор хүдэлнэ. Эсэгэ, эхэдээл адли ажалша бэрхэ эдэ хүнүүд олон шагнал, хайрада хүртэһэн.

Иосиф Титович Николай болон Александр хүбүүдтэйгээ Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадаһан юм. Николай хүбүүниинь баатарай үхэлөөр фронтдо унаа, Александрнь гэртээ бусажа ерээд, наһа бараһан. Үбгэн, хүгшэн Рудневтан мүнөө хорин дүрбэн аша, зургаан гушанартай болоод байна. Олонхи ашанарынь түрэл совхоздоо хүдэлнэ. Иосиф Титович Васса Евдокимовна хоёр үндэр наһатай болобошье совхоздоо, үхибүүд, аша, гушанартаа туһалһаар. Иосиф Титович үбэл, зунай сагта аса, тармуур хэдэг, хажуурнуудые эшэлдэг.

Зырянск тосхондо граждан болон Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай, ажалай ветеран, мүнөө 84 наһатай болоһон Андрей Николаевич Патрахин ажаһууна. Тэрэ 1919 ондо Худариин партизануудай полкын бүридэлдэ ябажа, Семеновой бандидуудһаа, японой булимтарагшадһаа Петровский завод, Могзон, Тангота, Уссури станцинуудые, Черновской копи сүлөөлэлсэһэн, Хабаровск хото шадар болоһон шанга байлдаанда хабаадалсаһан байна. Граждан дайнай үедэ тэрэ хүндэ контузи абаһан юм.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ тэрэ баһал Совет Армида алба хээ. Армиһаа бусажа ерэһэнэй һүүлээр барилгашадай бригадые даагшаар, модошо дарханаар хүдэлөө.

Х. ПЛАТОНОВ.

ТАСС • АПН • ХИЛЫН САДАНАҺАА

ЛЕНИНДЭ ЗОРЮУЛАГДАҺАН ХҮШӨӨ

ГАВАНА. Кубын ниислэлдэ хүдэлмэришэдэй ажаһуудаг район —Регле гэжэ газарта Ленининдэ зорюулагдаһан хүшөө һүр жабхаланта оршон байдалда нээгдэбэ. Тэрэниие Кубын мэдээжэ скульптор Тельвиа Марин бүтээһэн байха юм. Тус хүшөө «Ленинэй добуун» дээрэ байгуулагдаа, энэ добуун дээрэ 1924 оной январиин 27-до Гаваһын ажалшад дэлхэй дээрэ хүдэлмэришэн, тарияашанай түрүүшын гүрэниие байгуулагшын дурасхаалда оливкын модо һуулгаһан юм. Американ үзэлтэй хархис засаганай бэе бэеэ һэлгэн зонхилхо үе сагуудта полицин тэндэ һуулгагдаһан модые үндэһөөрнь нэгэнтэ бэшэ абажа хаядаг байбашье, танигдаагүй зоригтойшуул ами наһаяа хайрлангүй, шэнэ модо һуулгадаг лэ байгаа.

«Ленинэй добуун» хүдэлмэришэдэй суглаа хэдэг газар байгаа. 1930 оной майн 1-дэ Мачадо гэгшын хархис захиргаанай хэһээлтын хүсэнүүд тэндэ үнгэргэгдэжэ байгаа митингдэ хабаадагшадые буудаа һэн, тэрэ үдэр хэдэн хүн алуулһан, олонхид шархатаһан, хэдэн арбаад тэмсэлшэд түрмэдэ хаагдаһан юм. Гэбэшье Кубын хүдэлмэришэн ангиин тэмсэл үргэлжэлһөөр һэн.

...Добуунай хойто бооридо эгсэ доошонь малтажа байгуулһан ханада Ленинэй бронзоор шудхагдаһан барельеф, доронь Кубын хүдэлмэришэдые харуулһан зураг. Добуунай оройдо мүнхэ ногоон оливкын модоной нэмэри доро 60 жэлэй саана түрүүшын модо һуулгагшадай дурасхаалда бодхоогдоһон скульптурна бүлэг харагдана.

Дурасхаалта хүшөөе нээлгэдэ зорюулагдаһан олон хүн зоной хабаадалгатай митингдэ Кубын Компартиин ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, республикын соёлой министр Армандо Харт болон ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Кубын Компартиин Гавана хотын провинциин гүйсэдхэхэ бюрогой нэгэдэхи секретарь Хулио Камачо Агилера гэгшэд байлсаба.

«Ленинэй добуун» дээрэ болоһон баярай митинг, «Интернационал» дуулалгаар дүүрэбэ.

США-гай КОМПАРТИИН ЦК-гай ПЛЕНУМ

НЬЮ-ЙОРК. США-гай Компартиин Центральна Комитедэй пленум эндэ боложо үнгэрбэ. 1984 ондо, президентые һунгалтын урда Компартиин һунгуулиин кампани үнгэргэхэ тухай асуудал зүбшэгдэһэн байна. Партиин зэргэнүүдые, политическэ үндэһэ һууриинень бэхижүүлхэ, шэнэ тэмсэлдэ элсүүлхэ тухай мүн лэ эндэ хэлсэгдээ.

«Дайнай болон амгалан байдалай асуудалнууд 1984 оной һунгалтада бэлдэлгын үедэ гол шухала байха» гээд, Пленум дээрэ үгэ хэлэхэдээ, США-гай Компартиин Генеральна секретарь Г. Холл мэдүүлбэ. Мүнөө үеын захиргаанай дайн сэрэг жүрөөдэһэн шэглэлһээ боложо, дэлхэй дээрэ тон ехэ аюултай байдал тохёолдонхой. «Рейганэй политикада ёһотой харюу сохилтын үгтөөгүй байбал, газар дэлхэй үнишье болонгүй ядерна дайнай түйлдэ хүрэхэл», — гэжэ американ коммунистнүүдэй хүтэлбэрилэгшэ хэлэбэ.

Мүнөөнэй президентын һунгалтын урда тээхи билдагууша ябуулгануудые, «амгалан байдалай түлөө тэмсэгшэ», «зэбсэгүүдые хинахын түлөө оролдодог хүн» шэнгеэр өөрыгөө харуулха һэдэлгэнүүдые Г. Холл элиршэлэн харуулаа. «Рейганэй хэлэдэг үгэ зугаань тэрэнэй бодото хараа бодолтой, захиргаанайнь ажал ябуулгатай яашье таарадаггүй», — гэжэ США-гай Компартиин Генеральна секретарь тэмдэглэбэ. Эсэргүүсэлтын политикаһаа хэлсээнүүдэй политикада эрид шууд шэлжэн оролго хэрэгтэй гээд зааһан байна.

Өөрынгөө һунгуулиин кампаниие США-гай компарти тон орёо, хүшэр эрхэ байдалда үнгэргэхэнь, — гээд Г. Холл тэмдэглэбэ. Ороной 12 штадта коммунистнуудта эсэргүү шэглэлтэй хуулинууд нюуса далдагүй хүсэндөө байдаг, энэнь партиин гэшүүдэй ажал ябуулгада тон ехэ һаад тойбо үзүүлдэг. Жэшээнь, Делавертэ һунгалтын урда тээ коммунистнууд нютагай полициин захиргаанда бүридхэлдэ ороходо ёһотой гэһэн эрилтэ табигдана.

Джорджиин хуулинуудай ёһоор засагаархид компартиин кандидадуудые һунгуулиин списогтэ оруулхаяа арсаха эрхэтэй. Бусадшье түбэг бэрхэшээлнүүдые дабаха баатай болодог.

Гэбэшье коммунистнуудые политическэ ажабайдалда хабаадуулхагүй гэһэн һэдэлгэнүүдэй хэгдэбэшье, хүн зоной дунда тэрэнэй нүлөө ургажа үргэлжэлһөөр. Компартиин һунгуулиин кампаниие эрхилэн хүтэлбэрилэгшэ С. Герсонэй Пленум дээрэ мэдүүлһэнэй ёһоор мүнөө жэлэй һунгалтада коммунистнууд өөһэдынгөө кандидадуудые адагынь 30 штадта зууршалха юм.

Энэнь урдынхи һунгалтада орходоо нилээд ехэ урагшаа дабшалта болоно, тинхэдэ компартиин кандидадууд 24 штадта болон Колумбия гэжэ федеральна округһоо дэбжүүлэгдээ.

ФРЕЛИМО ПАРТИИН ГЭШҮҮД ОЛОШОРБО

МАПУТУ. Мозамбигай Арадай Республикын 10 гаран мянган хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай хүдэлдэг гүрэнэй эгээ ехэ предприяти болохо Мапуту портдо Фрелимо партиин арбан шэнэ эхин организаци байгуулагдаба. 1980 онһоо эндэ табан эхин партийна организаци байһан. Тэдэнэр портдо хүдэлэгшэдэй дунда ажалай журам бэхижүүлхэ, тэдэнэй политическэ мэдэсыень дээшэлүүлхэ, уласхоорондын империализмын этэгээдүүдтэй тэмсэхэ хэрэгтэ ехэ үүргэ дүүргээ.

Республикын бусадшье эмхи зургаануудта партийна байгуулалта үргэлжэлһөөр. Һаяхан ниимэ партийна бүлэгүүд ороной гадаадын худалдаа наймаанай министерствын албан зургаануудта байгуулагдаа. Тус министерствэдэ мүнөө партиин 150 гаран гэшүүд хүдэлнэ.

Фрелимо партиин зэргэнүүд, мүн баһа хүдөө ажахын кооперативуудай болон хамтын һууринуудай түлөөлэгшэд, Мозамбигые сүлөөлгын арадай хүсэнүүдэй сэрэгшэд жагсана, тэдэнэй хубинь 20 шахуу процент болонхой.

Мүнөө үедэ республика дотор 4,4 мянган партийна нэгэдэлнүүд тоологдоно, тэдэнэй зэргэдэ 115 мянган хүн жагсанхай. Партиин бүхы гэшүүдэй дүрбэнэй нэгэ хубинь эхэнэрнүүд юм, тэдэнэр Мозамбигай нийтын болон политическэ ажабайдалда ехэ үүргэ дүүргэдэг болонхой.

Спорт

ҮСӨӨХЭН ҮДЭР ҮЛӨӨ

Сараево хотодо үбэлэй Олимпиадын эхилтэр үсөөхэн лэ үдэр үлэбэ. Мүрысөөндэ хабаадагшад Олимпиин деревнидэ ерэжэ эхилэнхэй. Бүхыдөө 2 мянга гаран олимпиецүүд 50 оронһоо ерэхээр хүлеэгдэнэ.

Үнгэрэгшэ амаралтын үдэр эртэ урдын Олимп дээрэ үбэлэй XIV наадануудай гал носоогдобо. Удаань Афинаһаа самолёдоор Югослави асарагдажа, тус ороной 2 мянган спортсменүүд 5 мянган километрэй зайда энэ гал абажа хүргэхэ юм. Февралиин 8-да «Кошево» гэжэ стадион дээрэ гал носоогдожо, нааданууд нээгдэхэ.

Үсэгэлдэр, январиин 31-дэ совет спортсменүүдэй түрүүшын бүлэг Сараево мордоо. Энэ Олимпиадада манай ороной зуу гаран спортсменүүд хабаадаха байна.

(ТАСС).

ХҮНГЭН АТЛЕТИКЫН ҺОНИН

ЗЕНФТЕНБЕРГ. Олон зүйлнүүдээр мүрысэдэг совет хүнгэн атледүүд ГДР-эй суглуулагдамал командатай энэ городой хушалтатай стадион дээрэ үбэлэй заншалта уулзалга үнгэргэхэдөө, 33.982:33.091 гэһэн тоотойгоор илаба. Хубиин тоосоогоор харахада, долоон зүйлөөр Олимпиада— 80-ай бронзо медальда хүртэһэн москвич Сергей Желанов 5.982 очко абажа, эрхим дүн түйлаба. Хоёрдохи һуури—Днепропетровскһоо ерэһэн Александр Апайчев эзэлбэ (5.927 очко).

Зүгөөр ГДР-эй басагадай суглуулагдамал команда 18.458:17.774 гэһэн тоотойгоор шүүбэ. Хубиин тоосоогоор 26 наһатай Сабине Петц дэлхэйн эгээл ехэ түйлалтануудые шэнэлбэ. Табан зүйлэй урилдаанда тэрэ 4,862 очко абаа. Совет спортсменкэнүүд сооһоо эгээ эрхимынь НАДЕЖДА ВИНОГРАДОВА (УЛААН-УДЭ) 4.496 очкотойгоор дүрбэдэхи дүн харуулаа.

СОВЕТ БОКСЁРНУУД ТҮРҮҮЛБЭ

Американ боксер Уинстон Бент гэгшэтэй тулалдаһанай һүүлдэ ринг дээрэхи судьягай Харьковай түлөөлэгшэ Виктор Моршневой гарынь үргэхэдэ, харагшад бүри шангаар альга ташабад. Илалта гансашье эгээ хүндэ шэгнүүрэйхидтэ түйлагдаа бэшэ, харин США-гай суглуулагдамал командатай ээлжээтэ дахинаа уулзахадаа, Москвагай «Олимпийский» гэжэ комплекс соо совет спортсменүүд илаба ха юм. 8:4 гэһэн тоотойгоор манайхид шүүбэ.

Дэлхэйн болон Европын чемпион Юрий Александровай 18 наһатай Тодд Хикмендэ шүүгдэһэнинь голхоролтой байба. Зүгөөр Серик Нурказов, Владимир Степанов, Василий Шишов, Сергей Конакбаев, Валерий Лаптев, Виталий Качановский, Асылбек Килимов гэгшэд илалта түйлажа, энэ спортдо дуратайшуулые баясуулба.

Матчын һүүлээр США-гай командын тренер Рузвельт Сандерс ингэжэ хэлэбэ: «Бидэ дүршэл халан абахаяа ерээбди. Манай команда залуу, зүгөөр боксын совет һургуули манайхиһаа илгаатай юм».

Артем Лавров (СССР): «Американ боксернуудтай бидэ энэ жэлэй мүрысөөнүүдые эхилбэбди. Эдэ уулзалганууд суглуулагдамал командада ороходо кандидадуудые элирүүлхэ юм».

15 жэлэй туршада хоёр ороной суглуулагдамал командануд 16 дахин тусхайтаар уулзаһан байна. Тэдэнэй 14-дэнь совет спортсменүүд илаа, нёдондо тэнсээ һэн. Харин 1979 ондо США-гай боксернууд манай командые диилээ бэлэй.

(ТАСС).

БУРЯАДАЙ КОМАНДЫН ИЛАЛТА

Хүнгэн атлетикээр «Трудовые резервы» бүлгэмэй России соведэй түрүү һуури эзэлхын түлөө үбэлэй мүрысөөн һаяхан Орджоникидзе хотын хүнгэн атлетикын манеж соо болобо.

РСФСР-эй 22 область, хизаар болон автономито республикын 200-гаад хүнгэн атлет мүрысөөндэ хабаадаһан байгаа.

Нёдондо жэл Челябинск хотодо үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэл адли, Буряадай команда энэшье удаада илалта түйлаба. Волгоградска болон Ростовско областьнуудай спортсменүүд удаадахи һууринуудта гараһан байха юм.

Республикын рекордсменка, спортын мастер Наталья Соболева зургаан зүйлэй мүрысөөндэ 4623 очко абажа, чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ.

Спортын мастерта кандидат Виктор Вихров 1984 ондо республиканска түрүүшын рекорд тогтооһон байгаа. Тэрэ долоон зүйлөөр мүрысэхэдөө, 5038 очко абажа, илалта түйлаа. Энэнь гурбан жэлэй урда тээ Николай Суворовой тогтооһон республиканска түйлалтаһаа 2 очкогоор үлүү юм. Нютагаймнай атлет спортын мастерта кандидат Василий Селиванов эндэ хоёрдохи һуури эзэлбэ.

Спортын мастерта кандидат Ольга Козлова 60 метртэ 7.4 секунда харуулжа, Татьяна Виноградова 12 метр 60 сантиметртэ ядро түлхижэ, мүнгэн медальнуудаар шагнагдаа. Энэ мүрысөөн манай республикын атледүүдэй жэлэй эхиндэ яһала һайн һорилго, бэлэдхэлтэй байһыень харуулба.

Б. МИРОМАНОВ.

«СПОРТЛОТОНУУДАЙ» ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

Спортлотонуудай январиин 21-дэ үнгэргэгдэһэн 3-дахи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени согсолбо.

«49-һөө 6-ень тааха спортлото»: 644.000 билет ороо. Зургаан номер хэншье таабагүй, табан номер (18 карточка) таагшад—2,825 түхэриг, дүрбэн номер (1035 карточка) тааһан хүнүүд—56 түхэриг, гурбан номер (21097 карточка) таагшад 4 түхэриг абаха байна.

«36-һаа 5-ень тааха спортлото»: 4.380750 билет ороо. Табан номер (49 карточка) тааһан хүнүүд—5.381 түхэриг, дүрбэн номер (4492 карточка) таагшад—99 түхэриг, гурбан номер (121164 карточка) тааһан хүнүүд 5 түхэриг абаха.

«Спортлотонуудай» 3-дахи тиражай шүүбэринүүд февралиин 1-һээ мартын 1 болотор түлэгдэжэ эхилхэ юм.

(ТАСС).

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Республикымнай ажалай үдэр» — мэдээсэлнүүд. «КПСС-эй ЦК-гай декабриин Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэбди» — ажалша коллективүүдэй социалис уялганууд. «Һаналаа нэгэдэлгын оршон байдалда» — ТАСС-ай материал. «Үндэр этигэл найдабарида хүртэбэ»— С. Бутыринагай статья.

Хоёрдохи хуудаһанда. «КПСС-эй ЦК-гай декабриин Пленумэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэбди!». «Һэшхэлэй захилаар» — Н. Бурцевай статья. «СССР-эй Верховно Соведэй һунгалта» — корреспонденцинүүдэй суглуулбари. Эдеэ хоолой программа: ноосэ аргануудые бэдэрэлгэ. «Хооһон үгөөрөө найдуулаад...» — Л. Цыбиковагай статья. «Баруун Сибирь — Франци» гэһэн газай сорго» — ТАСС-ай фото-мэдээсэл.

Гурбадахи хуудаһанда. Һургуулиие хубилган шэнэдхэлгэ тухай проектые зүбшэн хэлсэнэбди. «Дэмжэнэб, дурадханаб» — шэнжэлэл.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Нютаг нютагай һонин. Бокс. «Нэгэ бага дээгүүр абагты» — С. Бухаевай статья. Февралиин кинорепертуар. Спортын һонин.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — Һурагшад концертын залда». 10.45 — «Богач, бедняк...». — 4 серитэй уран һайханай телефильм. (1-дэхи сери). 12.00 — «Аяншалагшадай клуб». 13.00 — Һүүлэй һонин. 15.15 — Һүүлэй һонин. 15.35 — «80-яад онуудай коммунистнууд» — баримтата фильмүүд. 16.20 — Венгриин фольклорно коллективүүдэй концерт. 16.45—«Знание»—сила» — тележурнал. 17.35 — Бүхэсоюзна уласхоорондын конкурснуудай лауреат А. Цыганков наадана. (домбра). 18.00 —«Ажал хэрэгээрээ туршалга». Советскэ Союзай Герой А. Матросовой баатаршалга тухай телеочерк.

Улаан-Үдэ. 18.45 — «На суровой земле». (2-дохи дамжуулга). 19.20—«Байгал».

Москва. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

Улаан-Үдэ. 20.00 — «Байгал». **Москва.** 20.10—«Мүнөө үеын дэлхэй ба хүдэлмэришэдэй хүдэлөөн». 20.45 —«Богач, бедняк...»—уран һайханай телефильм (2-дохи сери). 22.00 — «Время». 22.35 — Боксоор СССР-эй, США-гай суглуулагдамал командануудай уласхоорондын уулзалга. 23.45—«Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 24.00 — «Долоон хоногой спорт».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — «Амжалтын эхин» — баримтата телефильм. 9.35 — Географи. 7 класс. «Карпадууд, Крым, Кавказ». 10.05—Немец хэлэн. (1-дэхи жэлээ һурагшадта). 10.35 —Географи. 7 класс. «Карпадууд. Крым. Кавказ». (дабталга). 11.05 — «ГПТУ-гай һурагшадта». Физикэ. «Электрический ток в газах и вакуумах». 11.35 — Түүхэ. 9 класс. В. И. Ленин. Апрельскэ тезисүүд». 12.05 — «Гэр бүлэ ба һургуули»—тележурнал. 12.35 — Түүхэ. 9 класс. В. И. Ленин. «Апрельскэ тезисүүд» (дабталга). 13.05—А. П. Гайдар «Школа» 6 класс. 13.35—Немец хэлэн. (1-дэхи жэлээ һурагшадта) (дабталга). 14.05—Ботаника. Шэлбэһэтэ модод. 14.25—«Та хуули мэдэхэ гүт?». Социалис ёһо гурим тухай. 15.10 — «XVIII зуун жэлэй ородой искусство». Уран зураг. 15.45 — Ф. М. Достоевскиин «Преступление и наказание» романай хуудаһануудаар. 16.25 — Һүүлэй һонин. 16.30—18.05 — Забһарлалга.

Улаан-Үдэ. 18.05 — «Манай айлшад». 18.35 — «Пионерия» — киножурнал.

Москва. 18.45 — «16 наһатайшуулда...» 19.30 — «Не улетайте, лебеди» — баримтата телефильм.

Улаан-Үдэ. 19.45 — Соносхолнууд.

Москва. 20.00 — Г. Свиридов. «Маленький триптих для оркестра».

Улаан-Үдэ. 20.10 — Залуушуулда. «Офицер — баатарлиг мэргэжэл». 20.40 — «Агитаторнууд, политинформаторнуудта».

Москва. 21.00 — «Амгалан нойрсогты, багашуул!». «Дядюшка АУ в городе». 21.15—«Манай саад». 21.40 —«Юнги Енисея», — баримтата телефильм. 22.00—«Время». 22.35 —«Несерьезный человек» — уран һайханай телефильм.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь—2-50-52, секретариат 2-66-76, отделы: партийной жизни—2-34-05, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ—2-60-61, 2-57-63 информации—2-60-91, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61 выпускающие—2-35-95, отдел объявлений—2-65-54.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли г. Улан-Удэ, ул. Ленина... Н-0238. Заказ № 26.